

SINTEZA
obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor) la proiectul
Hotărârea Guvernului ”Cu privire la aprobarea cadrului național de monitorizare
a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030”
(denumirea proiectului)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
Parlamentul Republicii Moldova (aviz din 17.06.2021, transmis prin e-mail)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. La Pct. 313/314, Ținta națională ODD «16.10 Asigurarea accesului egal la informație tuturor cetățenilor», la rubrica „Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării Țintelor” sintagma „Comisia drepturile omului și relații interetnice a Parlamentului” se propune a fi înlocuită cu sintagma „Parlamentul RM”.	Se acceptă.
Ministerul Economiei și Infrastructurii (aviz nr.04-2954 din 17.06.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul Hotărârii:</i>	
	1. Potrivit punctelor 2 și 3 ale proiectului, realizarea prevederilor acestuia este condiționată de disponibilitatea indicatorilor de monitorizare a ODD. Or, conform Notei informative la proiect, la această etapă, mai mult de 40% din indicatori sunt parțial disponibili sau nu sunt disponibili în general, ceea ce eventual poate afecta procesul de elaborare a documentelor de politici. Prin urmare, este inerentă asigurarea corelării dintre disponibilitatea indicatorilor și includerea acestora în documentele de politici. În acest context, propunem completarea pct.2 cu textul „indicatorii de monitorizare disponibili”.	Se acceptă. A fost completat pct.2 cu textul „indicatorii de monitorizare disponibili”.

	<p>2. La pct.2 lit. a) - textul „adaptarea la contextul național a indicatorilor de monitorizare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD)” necesită a fi exclus, deoarece Nota informativă la proiect dispune că, această etapă a fost deja realizată printr-un proces consultativ extins.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>A fost reformulat pct. 2, lit. a) după cum urmează: ”transpunerea obiectivelor Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 și integrarea țintelor de atingere a acestora în documentele de politici, conform domeniilor de competență, și stabilirea pentru indicatorii de monitorizare a Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (în continuare ODD) a valorilor de referință și a țăintelor intermediare și finale;”</p>
	<p>3. La pct.6 - în scopul asigurării implementării adecvate a normelor propuse, adițional termenului de elaborare a instrucțiunilor/ acțiunilor vizând producerea indicatorilor de monitorizare, propunem indicarea termenului limită privind asigurarea disponibilității indicatorilor (reieșind din timpul mediu de producere a indicatorilor statistici).</p> <p>Concomitent, remarcăm că, din cuprinsul punctului indicat nu este clar dacă se solicită stabilirea valorilor de referință și a țăintelor intermediare și finale, inclusiv pentru indicatorii dezagregați.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Termenele de asigurare a disponibilității fiecărui indicator și de prezentare a datelor vor fi aprobate într-un document separat, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a hotărârii. Pentru precizare pct. 6 lit a) se completează cu textul ”inclusiv termenele de asigurare a disponibilității acestora”</p> <p>Prevederea cu referire la stabilirea valorilor de referință a țăintelor intermediare și finale este deja stipulată în proiectul HG p.2 lit. a).</p>
	<p>4. Relevăm asupra necesității corelării prevederilor pct.5 lit.d) cu pct.3 lit.b), or în condițiile în care diseminarea datelor privind dinamica indicatorilor de monitorizare ODD se va realiza de către Biroul Național de Statistică (BNS) anual către 1 mai, nu sunt certe instrumentele în baza cărora ministerele vor prezenta Cancelariei de Stat informația despre realizarea țăintelor ODD, la fel, până la data de 1 mai. Astfel, considerăm judicios corelarea termenelor de realizare a acestor două acțiuni.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>S-a modificat termenul la pct 3, subpunctul 2) -15 mai.</p>
	<p>La proiectul Anexei:</p>	
	<p>5. <i>Țintele ODD 1.1. și 1.2.</i> - în contextul reformei administrației publice centrale, atribuțiile privind monitorizarea evoluției sărăciei au fost</p>	<p>Se acceptă parțial.</p>

	<p>transferate către instituția responsabilă de elaborarea politicilor sociale, care țintesc persoanele sărace și grupurile vulnerabile ale populației. Astfel, din lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor respective urmează a fi exclusă referința la Ministerul Economiei și Infrastructurii (MEI).</p>	<p>În lista autorităților responsabile de monitorizarea și evaluarea țintelor ODD 1.1. și 1.2. se vor menține atât Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cât și Ministerul Economiei .</p> <p>În susținerea opiniei se menționează.</p> <p>Conform misiunii sale, MMPS este responsabil de a analiza situația și problemele, respectiv, de a elabora politici (analize ex-ante, documente de politici publice, acte normative) din/în domeniile date în competența sa (muncă, protecție socială și demografie). Consecutiv, conex ariei de politici aferente asistenței sociale (parte componentă a domeniului protecție socială) se evidențiază atribuțiile ministerului ce țintesc nemijlocit obiectivul de eradicare a sărăciei, inclusiv, pe categorii dezagregate ale populației. În acest sens se aduc ca exemple:</p> <p>(i) Coordonarea procesului de analiză, elaborarea și promovarea implementării politicilor și cadrului normativ în domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice, familiilor vulnerabile cu venituri mici, persoanelor fără domiciliu, persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA, consumatorilor de substanțe psihoactive, veteranilor de război, persoanelor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la C.A.E. Cernobîl și altor avarii cu radiație ionizantă;</p> <p>(ii) Coordonarea procesului de dezvoltare a cadrului legal privind crearea serviciilor sociale de către autoritățile administrației publice locale (nivelul unu și doi) adresate persoanelor vârstnice și persoanelor adulte aflate în dificultate;</p> <p>Realizarea acestor sarcini, inclusiv, elaborarea politicilor conexe lor, poate fi realizată argumentat și eficient doar</p>
--	--	---

		<p>în condiții de monitorizare și evaluare a situației în domeniu, reflectată prin indicatori statistici corespunzători.</p> <p>În partea ce vizează Ministerul Economiei, entitatea, conform HG 143/2021, monitorizează și analizează evoluția social-economică a RM și elaborează politici publice menite să asigure dezvoltarea economică durabilă a țării asigurând astfel, pe de o parte, creșterea veniturilor populației, iar pe de altă parte, sustenabilitatea sistemului de protecție socială. În opinia noastră, Ministerul Economiei nu poate fi exclus din procesul de monitorizare și evaluare a indicatorilor sărăciei.</p>
	<p>6. <i>Ținta ODD 4.4.</i> - considerând faptul că, politicile publice în domeniul educației și formării profesionale continue sunt gestionate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării (MECC), în lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintei respective urmează a fi inclus în calitate de prim responsabil, ministerul respectiv, iar pe poziția a doua - Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Au fost incluse ca instituții responsabile de monitorizarea țintei și indicatorului ODD 4.4. Ministerul Educației și Cercetării și Ministerul Muncii și Protecției Sociale. Totodată, necesită menționat faptul că, în vederea realizării scopului propus prin setarea țintei respective „de a crește numărul de tineri și adulți cu cunoștințe în domenii relevante pentru piața muncii”, este necesar să fie realizate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza continuă a necesităților pieței muncii/a sectoarelor economiei, care la moment sau în perspectiva câtorva ani, se confruntă /se vor confrunta cu număr insuficient de specialiști; - și/sau evaluarea gradului de corespundere a pregătirii tinerilor specialiști necesităților pieței muncii. <p>În acest sens, se remarcă necesitatea asigurării unei comunicări și consultări continue eficiente dintre Guvern și mediul de afaceri/sectorul real în vederea informării corecte și în termen privind necesarul de specialiști, pe sectoare/genuri de activitate (prognoză a pieței muncii).</p>

		<p>Pornind de la faptul că indicatorul de monitorizare a țintei ODD 4.4. este focusat pe domeniul IT, considerăm judicios păstrarea Ministerului Economiei, entitate care analizează situația din domeniul tehnologiei informației și economiei digitale, precum și elaborează politici în domeniul respectiv, să se regăsească în lista autorităților responsabile de monitorizarea țintei ODD 4.4.</p>
	<p>7. <i>Ținta ODD nr.5.b.</i> - indicatorii 5.b.1 și 5.b.1.1 nu sunt relevanți țintei, respectiv propunem substituirea acestora cu următorul indicator: „Ponderele femeilor din numărul total de angajați în sectorul TIC”, responsabil de furnizarea datelor - BNS, cu nivelul de dezagregare disponibil.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Indicatorul 5.b.1. face parte din lista de indicatori globali (https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list) aprobați de Grupul internațional de experți privind indicatorii ODD (<i>Inter-agency and Expert Group on SDG Indicators /IAEG-SDGs</i>), recomandați pentru comparabilitate internațională la țintele corespunzătoare.</p> <p>Indicatorul 5.b.1.1 a fost propus ca indicator proxy adițional la indicatorul global, fiind disponibil și produs cu regularitate de către BNS.</p> <p>Totodată, indicatorul propus de MEI se referă la TIC ca activitate economică, iar ținta 5.b “Creșterea utilizării tehnologiilor disponibile, în special a tehnologiei informațiilor și comunicării, pentru promovarea abilitării femeilor” se referă la TIC ca abilitate pentru toată populația indiferent de domeniul de activitate.</p>
	<p>8. <i>Ținta ODD nr.8.2.</i> - în virtutea caracterului temporar al documentului de politici publice în baza căruia a fost formulată ținta respectivă considerăm judicios excluderea acesteia, deoarece este depășită.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Ținta ODD 8.2 a fost reformulată după cum urmează: „Stimularea creșterii productivității cu ritmuri mai rapide față de creșterea salariului real, prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație, inclusiv prin accent pe sectoarele cu valoare adăugată sporită și utilizarea intensivă a forței de muncă”.</p>

		<p>În proiectul Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2030”, la Obiectivul general 1 „Creșterea veniturilor din surse durabile și atenuarea inegalităților economice” se stabilește ca viziune strategică creșterea nivelului veniturilor și reducerea sărăciei și a riscurilor acesteia ca fiind prioritatea strategică a țării. De asemenea, se menține ca prioritate importantă asigurarea incluziunii economice prin intermediul echității distribuției veniturilor și diminuării inegalităților economice, în vederea dezvoltării armonioase a întregii societăți. Principalul mecanism în acest sens este majorarea competitivității țării, pe plan intern și extern, inclusiv prin specializarea inteligentă a țării. În acest sens, până în anul 2030, urmează să fie atinsă, printre altele, ținta strategică: stimularea creșterii productivității cu ritmuri mai rapide față de creșterea salariului real, prin diversificare, modernizarea tehnologică și inovație. Corespunzător a fost reformulată ținta ODD 8.2. din proiectul de hotărîre.</p>
	<p>9. <i>Ținta ODD nr.8.4.</i> - în lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintei respective considerăm necesar de exclus MEI și de inclus în calitate de prim responsabil Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM). Concomitent, atenționăm că indicatorii aferenți țintei respective sunt identici cu cei pentru ținta ODD 12.2.</p>	<p>Se accepta.</p> <p>În cadrul Agenției de Mediu (din subordinea MM) a fost creată Direcția monitoringul resurselor naturale, scopul direcției fiind realizarea supravegherii și evaluării sistematice a dinamicii caracteristicilor calitative și cantitative ale resurselor naturale din Republica Moldova.</p>
	<p>10. <i>Ținta ODD nr.9.2.</i> - indicatorii 9.2.1.a și 9.2.1.1 sunt identici, respectiv propunem excluderea indicatorului 9.2.1.1.</p> <p>Totodată, propunem completarea listei indicatorilor de monitorizare a țintei respective cu doi indicatori naționali ODD, cu stabilirea responsabilității BNS de a furniza datele aferente ambilor indicatori care vor avea următorul cuprins: „9.2.3. Ponderea întreprinderilor inovatoare din industrie în totalul întreprinderi industriale” și „9.2.4.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Indicatorii 9.2.1.a și 9.2.1.b sunt în MDL pentru monitorizare națională, indicatorii 9.2.1.1 și 9.2.1.2 sunt în dolari SUA pentru comparabilitate internațională. Detaliile respective au fost adăugate în Anexa la HG.</p> <p>Indicatorii noi propuși (9.2.3 și 9.2.4) nu se consideră relevanți la ținta 9.2.</p>

	<p>Ponderea cifrei de afaceri a întreprinderilor inovatoare din industrie în totalul cifrei de afaceri a întreprinderilor industriale”. Nivelul de dezagregare a indicatorilor naționali propuși urmează a fi: total pe țară, regiuni, mărimea întreprinderilor</p>	
	<p>11. <i>Ținta ODD nr.9.3.</i> - pentru un spor de precizie normativă, în denumirea indicatorilor 9.3.2 și 9.3.2.1 se propune substituirea textului „(până la 49 salariați)” cu cuvintele „și mijlocii”, iar la rubrica nivelul de dezagregare, după cuvintele „mărimea întreprinderilor” de completat cu cuvintele „inclusiv micro, mici și mijlocii”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>12. <i>Ținta ODD nr.9.4.</i> - conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.444/2020 cu privire la instituirea mecanismului de coordonare a activităților în domeniul schimbărilor climatice, MADRM este autoritate responsabilă de domeniul privind schimbările climatice. Astfel, considerăm necesară excluderea MEI din lista instituțiilor responsabile de monitorizarea țintei și lista instituțiilor responsabile de furnizarea indicatorilor 9.4.1.a, 9.4.1.b, 9.4.1.c.</p>	<p>Se acceptă. Se include Ministerul Mediului autoritate responsabilă de domeniu.</p>
	<p>13. <i>Ținta ODD nr.9.b.</i> - reieșind din domeniile gestionate, lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea țintei respective necesită a fi completată cu MECC, ca fiind prim responsabil, iar lista instituțiilor responsabile de furnizarea datelor sau a surselor de date pentru indicatorul 9.b.1. de completat cu Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>14. <i>Ținta ODD nr.9.c.</i> - în denumirea țintei în cauză numărul „2020” considerăm judicios a fi substituit cu numărul „2030”. Totodată, indicatorul 9.c.1 nu reflectă informația completă pentru a monitoriza ținta respectivă, ci doar descrie accesul la Internet prin tehnologii radio sub aspectul acoperirii, nereflectând numărul abonaților cu acces la Internet mobil și prin cablu.</p> <p>Astfel, pentru obținerea unei informații complete, propunem completarea cu doi indicatori de monitorizare: „9.c.2 Rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet mobil la 100 locuitori” și</p>	<p>Se acceptă. Se substituie în țintă „2020” cu „2030”. Se completează cu 1 indicator adițional (cu impact asupra extinderii listei de indicatori): „9.c.2. Rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet la 100 locuitori” cu dezagregarea Total, Internet mobil și Internet fix.</p>

	<p>„9.c.3 Rata de penetrare a serviciilor de acces la Internet fix la 100 locuitori”, cu indicarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației în calitate de instituție responsabilă de furnizarea datelor. Nivelul de dezagregare a indicatorilor propuși urmează a fi: total pe țară.</p>	
	<p>15. <i>Țintele ODD nr.10.a și nr.17.12</i> - se consideră oportună excluderea acestor ținte reieșind din faptul că, schimburile comerciale ale Republicii Moldova sunt realizate în baza taxelor MFN, negociate în procesul aderării la Organizația Mondială a Comerțului (OMC), cu excepția preferințelor comerciale acordate în cadrul Acordurilor de liber schimb semnate. Adicional, menționăm că în cadrul OMC, Republica Moldova este tratată ca stat „în curs de dezvoltare”, iar principiul „tratamentului special și nediferențiat”, menționat în țintele vizate, oferă țărilor „în curs de dezvoltare” și celor „mai puțin dezvoltate” drepturi speciale și nu obligă la angajamente suplimentare.</p>	<p>Se acceptă. Se exclud țintele naționale ODD nr.10.a și nr.17.12.</p>
	<p>16. <i>Ținta ODD nr.11.1</i> - prin prisma prevederilor art.13 și art.14, alin.(1) din Legea nr.75/2015 cu privire la locuințe, propunem modificarea denumirii indicatorului național 11.1.1.b., cu următorul conținut: „11.1.1.b. Ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe a căror suprafață este sub norma de 9 m² pentru fiecare persoană și a persoanelor de sexe diferite cu vârsta de peste 9 ani, care locuiesc în aceeași cameră, cu excepția soților”.</p>	<p>Se acceptă. Se modifică denumirea indicatorului național 11.1.1.b, cu următorul conținut: „11.1.1.b. Ponderea persoanelor care trăiesc în locuințe a căror suprafață este sub norma de 9 m2 pentru fiecare persoană și a persoanelor de sexe diferite cu vârsta de peste 9 ani, care locuiesc în aceeași cameră, cu excepția soților”.</p>
	<p>17. În temeiul prevederilor Hotărârii Guvernului nr.988/2012 și a Hotărârii Guvernului nr.202/2018 propunem completarea listei indicatorilor pentru monitorizarea țintei nr.11.1 cu următorul indicator „11.1.1.c. Numărul de persoane/familii, asigurate cu locuințe sociale, de serviciu și locuințe la prețuri accesibile”. Respectiv, în calitate de instituții responsabile de furnizarea acestor date se propune a fi inclus MADRM, entitate care monitorizează implementarea Proiectului de construcție a locuințelor pentru păturile social vulnerabile, faza II, finanțat cu suportul Băncii de Dezvoltare a</p>	<p>Nu se acceptă. Nu este prevăzut în metadatele pentru indicatorii globali (https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list) aprobați de Grupul internațional de experți privind indicatorii ODD (<i>Inter-agency and Expert Group on SDG Indicators /IAEG-SDGs</i>), recomandați pentru comparabilitate internațională la țintele corespunzătoare. Indicatorul nu este unul reprezentativ și durabil în timp, dificil de calculat și monitorizat, nu este clar care e</p>

	<p>Consiliului Europei (BDCE) și Ministerul Finanțelor, instituție care monitorizează implementarea Programului de stat „Prima casă”.</p>	<p>instituția ce îl va monitoriza. Separat, pe părți, se va utiliza pentru implementarea politicilor pe domenii.</p>
	<p>18. <i>Ținta ODD nr.11.2</i> - considerăm judicios a fi divizată în două ținte separate, deoarece domeniul de reglementare ale acestora este diferit. Astfel, se propune expunerea acestora în următoarea redacție:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „11.2. Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți”; - „11.3. Îmbunătățirea siguranței rutiere”. <p>Pentru ținta propusă „11.2. Până în 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, la prețuri echitabile, accesibile și durabile pentru toți” lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țăintelor necesită a fi completată cu MEI și în calitate de co-executor.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Formularea Țintei ODD 11.2 este rezultatul multiplelor consultări în contextul naționalizării țăintelor ODD - în 2016, ulterior în procesul de actualizare din 2018 și 2019.</p> <p>Totodată, urmare a consultărilor suplimentare (august 2021) cu MEI se acceptă propunerea de reformulare a denumirii Țintei ODD nr. 11.2 în redacția <i>”Până în anul 2030, asigurarea accesului la sisteme de transport sigure, echitabile, accesibile și durabile pentru toți, îmbunătățirea siguranței rutiere, în special prin extinderea rețelelor de transport public”</i>.</p>
	<p>19. Pentru monitorizarea țintei propuse considerăm oportună reconsiderarea indicatorului național ODD 11.2.1. și propunem substituirea acestuia cu următorii indicatori: <i>proporția localităților care nu au acces la transport rutier prin servicii regulate, numărul localităților rurale asigurate cu rute regulate de transport public rutier și/sau feroviar, ponderea unităților de transport public accesibile persoanelor cu dizabilități</i>.</p> <p>Subsecvent, la rubrica „instituții responsabile de furnizarea datelor” MEI urmează a fi substituit cu Agenția Națională Transport Auto - instituție abilitată cu funcții de implementare a documentelor de politici publice și autorizare a serviciilor de transport rutier, CFM și administrațiile publice locale.</p> <p>Suplimentar, întrucât/Țqat nu sunt disponibile și aplicate instrumente de statistică dezagregate pe categorii de vârste, sexe și arii de acoperire (urban/rural) a populației cu acces la transportul public, în coloana „Nivelul de dezagregare” propunem să fie prevăzut doar referința „Total pe țară”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se păstrează indicatorul 11.2.1, care face parte din lista de indicatori globali (https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list) aprobați de Grupul internațional de experți privind indicatorii ODD (<i>Inter-agency and Expert Group on SDG Indicators /IAEG-SDGs</i>), recomandați pentru comparabilitate internațională la țăintele corespunzătoare. Acesta urmează a fi produs.</p> <p>Adițional, după consultările repetate, s-a convenit asupra includerii în cadrul Țintei ODD nr. 11.2 a următorilor indicatori naționali adiționali, având denumirile reformulate pentru indicatorii 11.2.1.1 și 11.2.1.2. :</p> <p><i>11.2.1.1. Ponderea localităților care au acces la transport rutier și/sau feroviar prin servicii regulate</i></p> <p><i>11.2.1.2. Ponderea unităților de transport public accesibile persoanelor cu dizabilități</i></p>

		<p>Instituțiile responsabile de furnizarea datelor pentru indicatorii naționali 11.2.1.1. și 11.2.1.2. sunt Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenția Națională Transport Auto, Î.S. "Calea Ferată din Moldova".</p> <p>De asemenea, pentru acești indicatori se acceptă propunerea de a prevedea în coloana "Nivelul de dezagregare" referința "Total pe țară".</p>
	<p>20. <i>Ținta ODD nr.11.3.</i> - indicatorul național 11.3.2 și referința la MEI urmează a fi excluse, deoarece conform art.19 din Legea nr.835/1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, responsabili pentru elaborarea și aprobarea documentației de urbanism sunt autoritățile publice locale.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se exclude MEI din instituțiile responsabile pentru indicatorul 11.3.2, iar acesta se înlocuiește cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, reieșind din competențele instituționale.</p> <p>Totodată, pentru a asigura comparabilitatea internațională, se recomandă menținerea indicatorului propriu-zis acesta făcând parte din lista de indicatori globali și urmând a fi produs la nivel național.</p>
	<p>21. <i>Ținta ODD nr.12.1</i> – considerând domeniile de activitate, propunem stabilirea MADRM în calitate de prim responsabil de monitorizarea și evaluarea țintei respective. Totodată, considerăm judicios revizuirea indicatorul 12.1.1.1 în parte ce vizează sintagma „număr de politici naționale”, or acesta este prea generalizat și nu poate fi cuantificat. De asemenea, propunem stabilirea MADRM în calitate de prim responsabil pentru furnizarea datelor pentru indicatorul în cauză.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Ministerul Mediului se indică ca prim responsabil de monitorizarea și evaluarea țintei 12.1.</p> <p>În procesul de consultare din 2018/19, indicatorul a fost propus de MADRM (separat în Ministerul Mediului și Ministerul Dezvoltării Regionale și Infrastructurii) și, corespunzător, nu necesită revizuire.</p> <p>În ceea ce privește Ministerul Economiei, în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022 (HG nr.235/2021) pentru realizarea obiectivului 4.4. „Elaborarea unei politici coerente de accelerare a tranziției la economia circulară și economia verde” entitatea unică responsabilă este Ministerul Economiei.</p>

		În această ordine de idei, Ministerul Economiei a elaborat și promovează la moment proiectul legii privind prevenirea pierderii și risipei alimentare, și respectiv ar trebui să participe la monitorizarea țintei și raportarea indicatorului.
	22. <i>Ținta ODD nr.12.3</i> - din lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea țintei respective MEI urmează a fi exclus, iar la indicatorul 12.3.1.a. din lista instituțiilor responsabile de furnizarea datelor, MEI urmează a fi substituit cu MARDM, care este organul central de specialitate al administrației publice responsabil de elaborarea politicii de stat în domeniul prevenirii pierderii și risipei alimentare.	Se acceptă.
	23. <i>Ținta ODD nr.16.10</i> – remarcăm că, indicatorul vizat urmează a fi colectat doar în cazul în care Uniunea Internațională de Telecomunicații (ITU) va aproba noua Metodologie de calculare a indicatorilor, în caz contrar acesta nu este relevant. De asemenea, MEI urmează a fi exclusă din lista instituțiilor responsabile de furnizarea acestor date.	Nu se acceptă. Conform misiunii Ministerului Economiei, stabilită în HG nr. 341/2021, reținem că acesta este responsabil de analiza situației curente și elaborarea politicilor publice din domeniile tehnologia informației și economia digitală, securitatea cibernetică...”, astfel entitatea este responsabilă de monitorizarea și evaluarea indicatorilor conecși domeniilor menționate.
	24. <i>Ținta ODD cu nr.17.6</i> – din lista instituțiilor responsabile de monitorizarea acestei ținte MEI urmează a fi exclus, totodată, în virtutea faptului că această țintă vizează domeniile de competență ale MECC, considerăm judicios includerea MECC în calitate de prim responsabil și co-executor - Academia de Științe a Moldovei. De asemenea, relevăm faptul că indicatorul 17.6.2 nu corespunde țintei menționate și necesită a fi revizuit.	Nu se acceptă. Indicatorul 17.6.1 a fost eliminat din lista indicatorilor naționali urmare a excluderii acestuia din lista actualizată de indicatori globali (https://unstats.un.org/sdgs/iaeg-sdgs/tier-classification/). Indicatorul 17.6.2 a fost renumerotat în 17.6.1 și face parte din lista de indicatori globali recomandați țărilor pentru a asigura comparabilitatea internațională, și respectiv acesta nu poate fi exclus. Subsidiar, pornind de la faptul că Ministerul Economiei este responsabil de analiza situației curente și elaborarea politicilor publice

		din domeniile tehnologia informației și economia digitală, securitatea cibernetică..”, astfel entitatea este responsabilă de monitorizarea și evaluarea indicatorilor conecși domeniilor menționate.
	<p>25. <i>Ținta ODD nr.17.8</i> - evocăm că ținta dată vizează nu doar domeniile de competență ale MEI respectiv, în lista instituțiilor responsabile de monitorizarea acestei ținte urmează a fi incluse MECC și Academia de Științe a Moldovei, cu stabilirea MECC ca prim responsabil.</p> <p>Totodată, indicatorul 17.8.1 urmează a fi substituit cu următorii indicatori: „Ponderea gospodăriilor care dispun de cel puțin un calculator”, „Ponderea gospodăriilor care dispun de conexiune Internet”.</p> <p>În scopul uniformizării terminologiei utilizate pe tot parcursul textului propunem substituirea sintagmelor „tehnologii informaționale și comunicaționale”, „tehnologiei informațiilor și comunicării” etc. cu sintagma „tehnologiei informației și comunicațiilor”, la forma gramaticală corespunzătoare.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Ministerul Educației și Cercetării a fost adăugat la autoritățile responsabile de monitorizarea țintei 17.8, nu și Academiei de Științe a Moldovei care nu are sarcini de monitorizare.</p> <p>Indicatorul 17.8.1 face parte din lista de indicatori globali recomandați țărilor pentru a asigura comparabilitatea internațională, disponibil în statisticile naționale, și se referă la populație (nu la gospodării), respectiv acesta nu poate fi înlocuit.</p> <p>Se acceptă sintagma „tehnologiei informației și comunicațiilor”, la forma gramaticală corespunzătoare.</p>
	<p>26. <i>Ținta ODD nr.17.10</i> - propunem expunerea acesteia în următoarea redacție: „17.10. Promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului”.</p> <p>Subsidiar, în virtutea prevederilor Hotărârii Guvernului nr.560/2012 în lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor și în lista instituțiilor responsabile de furnizarea datelor necesită a fi inclusă, drept instituție prim responsabilă MEI, iar Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal în calitate de co-executori.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se expune în redacția propusă „17.10. Promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului”.</p> <p>Se include ME responsabil unic, dat fiind faptul că Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal au fost excluse (conform avizului MF).</p>
	<p>27. <i>Ținta ODD nr.17.11</i> - întru conformarea cu termenii consacrați de cadrul normativ, propunem expunerea indicatorului național 17.11.1.1. în următoarea redacție: „Ponderea exporturilor de mărfuri în comerțul exterior al țării”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

Ministerul Finanțelor (aviz nr. 05- 03/75/583 din 17.06.2021)	I. Obiectiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<u>La partea hotărâtoare din proiectul hotărârii Guvernului</u>	
	1. La pct. 2, lit.a):	
	- pentru a nu crea confuzii între termenul „indicatorii de monitorizare a ODD” și termenul „indicatorii naționali ODD” utilizat în tabelul din anexă, se recomandă utilizarea aceleiași noțiuni pe tot parcursul textului proiectului;	Se acceptă. Termenul ”indicatorii naționali ODD” din anexă a fost înlocuit cu termenul ” indicatorii de monitorizare a ODD”
	- la final, după sintagma „a țintelor intermediare și” completarea cu sintagma „după caz”, dat fiind faptul că, în majoritatea cazurilor țintele finale ODD la nivel național sunt deja indicate în coloana „Denumire ținte naționale ODD” în tabelul din anexă.	Se acceptă. S-a completat punctul 2, lit a) cu sintagma ”după caz”.
	<u>La Anexa „Cadru național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030”</u>	
	2. Dat fiind faptul că, monitorizarea țintelor naționale ODD și furnizarea datelor privind indicatorii ODD urmează a fi realizată inclusiv de către autoritățile publice centrale, se propune de a completa coloana 3 „Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor” (în continuare coloana 3) și coloana 5 „Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD” (în continuare coloana 5) cu cuvântul „Autorități”.	Se acceptă. Se completează cu sintagma: ”Autorități/ instituții”.
3. Pentru țintele naționale ODD pentru anul 2020, și anume cu nr. crt. 39, 99, 136, 142-144, 157, 190, 228, 260-261, 264, 271-272, 275, 276 și 335-337, urmează a fi revăzută perioada în care se pretinde atingerea țintelor respective, întrucât perioada anului 2020 este deja depășită.	Se acceptă. Țintele au fost ajustate.	
4. La ppct. 24-29, 214 , la indicatorii naționali ODD 1.a.1 Ponderea mijloacelor alocate din bugetul public național pentru programele de reducere a sărăciei (ajutor social și ajutor pentru perioada rece a	Nu se acceptă. <i>Nu se acceptă</i> propunerea cu referire la indicatorii 1.a.1, 1.a.2.a, 1.a.2.b, 1.a.2.c, 1.a.3.1, 1.b.1, care reprezintă	

	<p><i>anului), 1.a.2.a Ponderea cheltuielilor din bugetul public național pentru educație în totalul cheltuielilor bugetului public național, 1.a.2.b Ponderea cheltuielilor din bugetul public național pentru sănătate în totalul cheltuielilor bugetului public național, 1.a.2.c Ponderea cheltuielilor din bugetul public național pentru protecție socială în totalul cheltuielilor bugetului public național, 1.a.3.1 Cheltuielile pentru protecția socială ca proporție în PIB, 1.b.1 Suma cheltuielilor publice recurente și capitale pentru protecția socială, beneficiarii căreia sunt preponderent femeile, săracii și grupurile vulnerabile, 11.4.1.1 Ponderea cheltuielilor pentru conservarea și protejarea patrimoniului cultural și natural în total cheltuieli ale Bugetului Public Național se solicită excluderea sintagmei „Ministerul Finanțelor” din coloana 5, dat fiind faptul că indicatorii menționați nu țin de domeniul de competență al Ministerului Finanțelor, iar responsabili pentru furnizarea datelor sunt organele de specialitate ale administrației publice care asigură realizarea politicii guvernamentale în domeniile vizate și anume: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării și, respectiv, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale.</i></p>	<p>componente ale BPN, iar în conformitate cu Legea Nr. 181 din 25-07-2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, articolul 20. alin. (1) Ministerul Finanțelor este autoritatea publică centrală care:</p> <p>“f) asigură gestionarea mijloacelor financiare ale bugetelor componente ale bugetului public național prin contul unic trezorerial și prin alte conturi deschise în Banca Națională a Moldovei și în instituțiile financiare, administrează bugetul de stat și monitorizează executarea celorlalte bugete componente ale bugetului public național;</p> <p>i) întocmește și publică rapoarte periodice și anuale privind executarea bugetului de stat, precum și privind executarea bugetului public național.”</p> <p>Datele pentru indicatorii menționați sunt deja publicate, deci și produse, de către Ministerul Finanțelor pe pagina oficială în Catalogul datelor deschise al Ministerului Finanțelor. Respectiv, Ministerul Finanțelor este sursa de date pentru indicatorii sus menționați.</p> <p>De asemenea, instituții precum MSMPS și MECC (în avizele acestora) au solicitat indicarea Ministerului Finanțelor ca instituție principală de raportare a acestor indicatori care țin de mandatul MF.</p>
	<p>- referitor la ppct. 25-28, indicatorii naționali ODD 1.a.2.a, 1.a.2.b, 1.a.2.c și 1.a.3.1, se menționează că, în conformitate cu prevederile Ordinului ministrului finanțelor nr.81/2016 „Cu privire la gestionarea datelor publice și Catalogul de date deschise al Ministerului Finanțelor”, pe pagina oficială a Ministerului Finanțelor poate fi accesată informația privind cheltuielile bugetului public național, la compartimentul „Evoluția indicatorilor bugetari”;</p>	<p>Nu reprezintă o propunere/obiecție, cu un argument în plus că Ministerul Finanțelor reprezintă sursa de date pentru indicatorii menționați în aviz.</p> <p>Totodată, în conformitate cu proiectul HG respective datele pentru indicatorii ODD urmează a fi prezentate de către instituțiile responsabile de producerea indicatorilor pentru a fi diseminate centralizat pe platforma națională de diseminare dedicată ODD, într-</p>

		asigurarea calității datelor diseminate pe platformă, inclusiv a coerenței și continuității seriilor de timp.
	- la pct. 214 , indicatorul național ODD 11.4.1.1 , din denumirea indicatorului se propune excluderea cuvintelor „și natural”, întrucât autoritățile publice centrale, inclusiv Ministerul Finanțelor, nu dispun de informații financiare pe dimensiunea patrimoniului natural.	Se acceptă Din ținta ODD 11.4 și din indicatorul ODD 11.4.1 se exclud cuvintele „și natural”.
	5. La ppct. 42, 74, 99, 137, 145, 168, 188, 231, 247, 277, 326, 332, 339 , indicatorii naționali ODD 2.a.2 Volumul asistenței externe oficiale pentru dezvoltarea sectorului agricol, 3.b.2 Volumul asistenței externe oficiale pentru cercetare-dezvoltare în domeniul sănătății și dezvoltarea serviciilor de bază în sănătate, 4.b.1 Volumul asistenței externe oficiale pentru burse de studii, 6.a.1 Volumul asistenței externe oficiale pentru dezvoltare pentru sectorul de aprovizionare cu apă și sanitație, 7.a.1 Volumul asistenței externe oficiale pentru dezvoltarea eficienței energetice, 8.a.1 Volumul asistenței externe oficiale pentru susținerea dezvoltării sectorului de comerț, 9.a.1 Volumul asistenței externe oficiale acordate pentru dezvoltarea infrastructurii, 11.c.1 Proporția sprijinului financiar extern acordat țării pentru construcția și modernizarea clădirilor durabile, rezistente și eficiente din punct de vedere al resurselor cu utilizarea materialelor locale, 12.a.1 Volumul suportului acordat pentru cercetare și dezvoltare pentru consum și producție durabilă și tehnologii ecologice, 15.a.1 Volumul asistenței externe oficiale pentru dezvoltare acordate pentru conservarea și utilizarea durabilă a biodiversității și a ecosistemelor, 17.9.1 Volumul asistenței externe tehnice și financiare (inclusiv prin cooperarea nord-sud, sud-sud, și triunghiulară) acordată Republicii Moldova pentru consolidare de capacități și planificare strategică, 17.15. Asigurarea respectării de către partenerii de dezvoltare a spațiului de politici și autorității țării în stabilirea și implementarea politicilor de eradicare a sărăciei și dezvoltare durabilă, 17.19.1 Volumul asistenței externe acordate pentru consolidarea sistemului statistic național, se consideră necesar excluderea sintagmei „Ministerul Finanțelor” din coloana 3 și coloana	Nu se acceptă. Conform HG nr.377/2018 p.3, Ministerul Finanțelor este desemnat drept autoritate națională de coordonare a asistenței externe . Conform Secțiunii 1 din Regulamentul cu privire la cadrul instituțional și mecanismul de coordonare și management al asistenței externe (Anexa 1 la HG nr.377/2018): “10. Ministerul Finanțelor este responsabil de mecanismul de coordonare și management al asistenței externe și îndeplinește rolul de punct unic de contact/control în relația cu partenerii externi de dezvoltare și autoritățile publice privind propunerile de proiecte/programe de asistență externă.” De asemenea, Ministerul finanțelor are atribuții: “8) coordonează la nivel național procesul de monitorizare a implementării proiectelor/ programelor de asistență externă, inclusiv analizează continuu rata de absorbție a asistenței externe; 11) asigură evidența și validarea proiectelor/ programelor de asistență externă; 13) elaborează raportul anual privind asistența externă; 16) coordonează interacțiunea intersectorială dintre proiectele și programele de asistență externă.”

	<p>5, întrucât responsabilitatea raportării și monitorizării asistenței externe pe sectoarele enunțate revine coordonatorilor sectoriali, conform prevederilor Secțiunii 3 al Anexei I la Hotărârea Guvernului nr.377/2018 „Cu privire la reglementarea cadrului instituțional și mecanismului de coordonare și management al asistenței externe”. Prin urmare, informația aferentă indicatorilor sus-menționați urmează a fi prezentată de către ministerele/instituțiile de resort. Totodată, ținând cont de faptul că nu sunt stabilite criteriile aferente evaluării, Ministerul Finanțelor este în imposibilitatea asumării unui astfel de angajament.</p>	<p>Totodată, conform secțiunii 3 a Regulamentului menționat, “37. Raportul anual privind asistența externă se prezintă spre informare Guvernului și comunității donatorilor/creditorilor” de către autoritatea națională de coordonare a asistenței externe (vezi Secțiunea 1).</p> <p>Întru asigurarea calității datelor diseminate pe platformă națională de diseminare dedicată ODD, inclusiv a coerenței și continuității seriilor de timp, în conformitate cu proiectul HG privind cadrul național de monitorizare și evaluare a ODD, datele pentru indicatorii ODD urmează a fi prezentate centralizat de către instituția responsabilă de monitorizarea domeniului/tematicii- în cazul dat asistență externă - și subdiviziunile dedicate monitorizării (în cazul Ministerului Finanțelor <i> Direcția asistență externă</i> care este responsabilă de mecanismul de coordonare și management al asistenței externe, având funcția de coordonare a procesului de programare și monitorizare a implementării asistenței externe, asigurarea armonizării acestuia cu ciclul bugetar și de planificare a politicilor publice).</p> <p>Respectiv, Ministerul Finanțelor este sursa de date pentru indicatorii sus menționați.</p> <p>De asemenea, este necesar de menționat că indicatorul 12.a.1 a fost modificat la nivel global și este prezentat în următoarea redacție “12.a.1 Capacitatea instalațiilor de generare a energiei electrice regenerabile, Watt / cap de locuitor”, a fi aplicat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale pentru monitorizarea țintei 12.a.</p>
--	---	--

	<p>6. Se informează că evidența asistenței externe la nivel național se efectuează prin intermediul Platformei pentru Gestionarea Asistenței Externe (www.amp.gov.md), iar responsabili de introducerea datelor în cadrul acesteia sunt beneficiarii/ implementatorii proiectelor. Totuși, urmare examinării datelor prezentate de către partenerii externi de dezvoltare și cele incluse în cadrul platformei, se constată o discrepanță între ele, unul din motive fiind faptul că, beneficiarii naționali nu înregistrează/actualizează sistematic informația aferentă proiectelor/programelor de asistență externă pe AMP, fapt ce afectează per general corectitudinea/veridicitatea datelor aferente asistenței externe.</p>	<p>Nu reprezintă o propunere/obiecție la subiect.</p> <p>Totodată, de menționat că periodic Ministerul Finanțelor, în calitate de autoritate națională de coordonare a asistenței externe, solicită deja de la autorități rapoarte anuale privind progresul în implementarea proiectelor/programelor de asistență externă în fiecare sector coordonat în baza cărora MF elaborează Rapoarte anuale privind asistența externă pe care le prezintă Guvernului.</p> <p>Provocările cu privire la actualizarea permanentă a Platformei pentru Gestionarea Asistenței Externe (www.amp.gov.md) necesită a fi soluționate pentru a facilita și asigura generarea informației corecte și calitative, inclusiv pentru monitorizarea ODD.</p>
	<p>- la pct. 99, indicatorul național ODD 4.b.1 <i>Volumul asistenței externe oficiale pentru burse de studii</i>, nivelul de dezagregare recomandat de ONU pentru acest indicator este imposibil a fi realizat.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nivelul de dezagregare este ajustat la “ total pe țară” cu eliminarea celorlalte dezagregări.</p>
	<p>- la pct. 188, la indicatorul național ODD 9.a.1 <i>Volumul asistenței externe oficiale acordate pentru dezvoltarea infrastructurii</i>, se propune de specificat separat fiecare domeniu aparte în care urmează a fi dezvoltată infrastructura, precum și, în scopul facilitării raportării, de definit noțiunea de „<i>infrastructură</i>”;</p>	<p>Nu se accepta.</p> <p>Infrastructura este definită în metadatae (https://unstats.un.org/sdgs/metadata/) în conformitate cu standardele DAC/OECD și cuprinde toate codurile sectoriale conform clasificării Standardului Comun de Raportare (CRS) din secțiunea 200, sub-secțiunile : 210 „Transport și depozitare”, 220 „Comunicații”, 230 „Generarea și furnizarea energiei”, 240 „Servicii financiare și bancare” și 250 „Afaceri și alte servicii”. Totodată, a fost inclusă ca autoritate responsabilă de monitorizare și evaluarea țintei 9.1 Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.</p>

		(a se vedea aici: http://www.oecd.org/dac/stats/purposecodessectorclassification.htm)
	- la pct. 231 , la indicatorul național ODD 11.c.1 <i>Proporția sprijinului financiar extern acordat țării pentru construcția și modernizarea clădirilor durabile, rezistente și eficiente din punct de vedere al resurselor cu utilizarea materialelor locale</i> , este necesar de determinat față de care valoare va fi calculată proporția și urmează de specificat la care statut al clădirilor vor fi raportate (publice sau private). Totodată, se menționează că, va fi complicat de delimitat proporția utilizării materialelor de construcție locale și de import.	Conform listei actualizate de indicatori ODD globali (https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list) din 29.03.2021, aprobați de Grupul internațional de experți privind indicatorii ODD (<i>Inter-agency and Expert Group on SDG Indicators /IAEG-SDGs</i>), la nivel global, în prezent, se lucrează asupra identificării unui alt indicator pentru monitorizarea din 2025 țintei ODD 11.c. (A se vedea E / CN.3 / 2020/2 https://unstats.un.org/sdgs/iaeg-sdgs/report-iaeg-sdgs) Respectiv, se va reveni la această țintă și indicator pentru cadrul național de monitorizare a ODD după finalizarea lucrărilor menționate.
	7. La pct. 121 , indicatorul național ODD 5.c.1.1 <i>Disponibilitatea sistemelor de monitorizare și alocare a resurselor publice pentru egalitatea de gen și abilitarea femeilor</i> : - în denumirea indicatorului cuvântul „alocare” se propune de substituit cu cuvântul „asigurare”, dat fiind faptul că, conform prevederilor pct.3 și 3 ¹ din anexa la Legea nr. 298/2012 „Cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității”, bugetul Consiliului se elaborează, se aprobă și se administrează conform principiilor, regulilor și procedurilor prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.	Nu se acceptă. Nu este suficient argumentată necesitatea substituirii. Indicatorul ODD 5.c.1.1 nu se referă la bugetul Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, acesta măsoară eforturile guvernamentale de a monitoriza alocațiile bugetare pentru egalitatea de gen pe tot parcursul ciclului de gestionare a finanțelor publice și disponibilitatea publică a acestora.
	- în coloana 3 și coloana 5, se propune substituirea sintagmei „Ministerul Finanțelor” cu sintagma „Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității”, dat fiind faptul că indicatorul dat nu ține de domeniul de competență al Ministerului Finanțelor, iar conform prevederilor art. 11 alin. (1) din Legea	Nu se acceptă. În conformitate cu metadatele globale (https://unstats.un.org/sdgs/metadata) sursa pentru acest indicator ce se referă la programe de finanțare/ politici și alocări de resurse pentru tematica abordată, este

	<p>nr.121/2012 „Cu privire la asigurarea egalității”, Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității este instituit în scopul asigurării protecției împotriva discriminării și al asigurării egalității tuturor persoanelor care se consideră a fi victime ale discriminării. Totodată, art. 12 alin. (1) lit. e) din aceeași Lege prevede că în atribuțiile Consiliului intră colectarea de informații despre dimensiunile, starea și tendințele fenomenului discriminării la nivel național și elaborarea de studii și rapoarte.</p>	<p>Ministerul Finanțelor. În cadrul indicatorului, existența sistemului de monitorizare și alocare a resurselor publice pentru egalitatea de gen și abilitarea femeilor este stabilită în urma aplicării unui chestionar electronic dezvoltat de agențiile custodiene (UN Women, OECD, UNDP) responsabile de acest indicator la nivel global, compilat de către Ministerul Finanțelor în baza informațiilor ministerelor și autorităților APC și transmis echipei comune UN Women, UNDP-OECD.</p> <p>Astfel, indicatorul excede competențele Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, urmărind finanțarea adecvată și eficientă pentru realizarea obiectivului privind egalitatea de gen. Principiul finanțării adecvate pentru egalitatea de gen este prevăzut în Declarația și Platforma de Acțiune de la Beijing.</p>
	<p>8. La pct. 196, din denumirea țintei naționale ODD 10.4 <i>Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială, și realizarea progresivă a unei egalități sporite</i>, se solicită excluderea sintagmei „în special fiscale”, în contextul în care politicile fiscale și vamale promovate de către Ministerul Finanțelor pe termen mediu sunt bazate pe aplicarea unui sistem general de impozitare, iar această abordare include trecerea de la sistemul de facilități fiscale către subvenționarea directă din partea statului.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>9. la ppct. 204, 327, 330, țintele naționale ODD 10.a <i>Implementarea principiul tratamentului special și diferențiat pentru importuri în conformitate cu acordurile Organizației Mondiale a Comerțului</i>, 17.10 <i>Promovarea sistemului de comerț multilateral universal, bazat pe reguli, deschis, nediscriminatoriu și echitabil în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin încheierea negocierilor în cadrul Agendei de dezvoltare de la Doha</i> și 17.12 <i>Implementarea în timp util a accesului pe piață fără taxe vamale și fără cote pe o bază durabilă pentru toate țările cele mai puțin</i></p>	<p>Se acceptă solicitarea cu privire la ținta 17.10.</p> <p>De menționat că țintele 10.a și 17.12 au fost excluse conform avizului Ministerului Economiei.</p>

	<p><i>dezvoltate, în concordanță cu deciziile Organizației Mondiale a Comerțului, inclusiv prin asigurarea că normele preferențiale de origine aplicabile importurilor din țările cele mai puțin dezvoltate sunt transparente și simple, și contribuie la facilitarea accesului la piață, se menționează că, ținând cont de faptul că politica comercială a Republicii Moldova, precum și stabilirea/ajustarea și revizuirea cotelor taxelor vamale este în atribuția și competența Ministerului Economiei și Infrastructurii, prin prisma Hotărârii Guvernului nr.690/2017 „Cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Economiei și Infrastructurii” și Legea nr.172/2014 „Privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor”, se solicită excluderea din coloana 3 și coloana 5 a sintagmelor „Ministerul Finanțelor” și „Serviciul Vamal”.</i></p>	
	<p>10. Se menționează că în măsura în care pct. 204 promovează în calitate de țintă implementarea tratamentului <u>special diferentiat</u> pentru importurile de mărfuri, iar pct. 327 reglementează ținte ce vizează promovarea unui sistem <u>deschis, nediscriminatoriu și echitabil</u> la aplicarea taxelor vamale la importul mărfurilor în Republica Moldova, se recomandă revizuirea conținutului punctelor respective.</p>	<p>Se acceptă. În conformitate cu avizul Ministerului Economiei ținta 10.a (pct. 204) a fost exclusă, iar ținta 17.10 (pct. 327) a fost revizuită.</p>
	<p>11. La pct. 245, indicatorul național ODD 12.7.1.1 <i>Acțiuni privind asigurarea de achiziții publice ecologice</i> se solicită substituirea sintagmei „Agenția de Achiziții Publice” cu sintagma „Agenția Achiziții Publice”, în temeiul art. 9 din Legea nr. 131/2015 „Privind achizițiile publice”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>12. La pct. 249, cu referire la indicatorul național ODD 12.c.1. <i>Volumul de subvenții pentru combustibili fosili pe unitate din PIB (producție și consum) și ca proporție a cheltuielilor totale ale Bugetului Public Național pentru combustibili fosili</i>, se propune excluderea acestui indicator, având în vedere lipsa subvențiilor de la Bugetul Public Național pentru combustibili fosili.</p>	<p>Se acceptă. Se exclude atât indicatorul, cât și ținta cu privire la Raționalizarea subvențiilor pentru combustibili fosili pe motivul confirmării lipsei subvențiilor de la Bugetul Public Național pentru combustibili fosili.</p>
	<p>13. La pct. 320, indicatorul național ODD 17.3.1 <i>Investițiile străine directe, asistența externă oficială pentru dezvoltare ca proporție în</i></p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p><i>bugetului public consolidat</i> se consideră necesar includerea în coloana 5 a sintagmei „Banca Națională a Moldovei”, aceasta autoritate fiind responsabilă de prezentarea datelor aferente investițiilor străine directe.</p>	<p>Se include în coloana 5 sintagma „Banca Națională a Moldovei”.</p>
	<p>14. La pct. 337, în denumirea indicatorului național ODD 17.18.3.1 <i>Existența Planului anual de acțiuni pentru implementarea Strategiei Naționale de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național, care este deplin finanțat și aflat în proces de implementare</i> nu este clară redacția propusă a indicatorului, în special în partea ce ține de sintagma „care este deplin finanțat”. Astfel, se recomandă excluderea acesteia, în contextul în care Programul lucrărilor statistice se aprobă anual prin Hotărâre de Guvern, iar resursele financiare sunt prevăzute în Legea bugetului de stat anual. Concomitent, se menționează că, bugetul Biroului Național de Statistică se elaborează, se aprobă și se administrează conform principiilor, regulilor și procedurilor prevăzute de Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Formularea indicatorului național pentru OOD 17.18.3.1 este în corespundere cu metadatele globale (https://unstats.un.org/sdgs/metadata) aprobate de Grupul internațional de experți privind indicatorii ODD (<i>Inter-agency and Expert Group on SDG Indicators /IAEG-SDGs</i>).</p>
	<p><u>La nota informativă</u></p>	
	<p>15. Luând în considerare prevederile art. 30 din Legea nr.100/2017 „Cu privire la actele normative”, Capitolul 5 „Fundamentarea economico – financiară” al notei informative se consideră necesar a fi completat cu informația integrală și transparentă privind cheltuielile necesare ce țin de implementarea proiectului hotărârii în cauză, precum și impactul financiar asupra bugetului public național.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Precum este menționat în Nota informativă la proiectul HG, aplicarea prezentei hotărâri se va realiza în limitele mijloacelor bugetare alocate ministerelor, autorităților administrative centrale și instituțiilor publice vizate.</p> <p>Totodată, actul normativ prevede identificarea acțiunilor vizând producerea indicatorilor de monitorizare a ODD care lipsesc sau sunt parțial disponibili, sau cei care necesită ajustări (pct.6, subpunctul 1), alineatul 2. din proiectul HG), precum și estimarea și alocarea mijloacelor necesare sau, după caz, atragerea resurselor externe pentru aceste scopuri (pct.2, subpunctul 3).</p>
I. Obiecțiile		

Ministerul Justiției (aviz fără număr și dată recepționat prin email de la Elvira Donighevici)	<i>La proiectul Hotărârii:</i>	
	1. Recomandăm revizuirea clauzei de adoptare a actului normativ. Or, potrivit art. 102 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova, hotărârile Guvernului se adoptă pentru organizarea executării legilor, iar potrivit art. 44 alin. (1) din Legea nr. 100/2017, clauza de adoptare a actului normativ poate conține, după caz, și temeiul legal de adoptare a actului normativ respectiv. Astfel, atenționăm că, scopul elaborării proiectului actului normativ se înserează de obicei în nota informativă care însoțește proiect. La fel, clauza de adoptare a actului normativ urmează a fi revizuită astfel încât să fie indicat concret temeiul de emiteră a actului normativ respectiv. Prin urmare, clauza de emiteră a actului normativ respectiv necesită a fi reconsiderată în conformitate cu normele de tehnică legislativă.	Se acceptă. Clauza de adoptare a fost revizuită.
	2. Atenționăm despre necesitatea numerotării corecte a elementelor structurale ale proiectului	Se acceptă. Subpunctele proiectului actului normativ au fost însemnate cu numere ordinare, exprimate prin cifre arabe, urmate de o paranteză, și se evidențiază printr-o ușoară retragere spre dreapta de la alinierea textului pe verticală, în conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
	<i>La proiectul Cadrului de monitorizare:</i>	
	3. Ca obiecție generală menționăm că, în lista instituțiilor responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD sunt incluse entități care nu se află în subordinea Guvernului. Astfel, atenționăm că, Guvernul nu poate impune responsabilitatea de realizare a acțiunilor entităților care nu se află în subordinea acestuia (cum ar fi Organizația pentru Alimentație și Agricultură a Națiunilor Unite (FAO), Organizația Mondială a Sănătății (OMS), Programul Națiunilor Unite pentru Mediu (UNEP) ș.a.) or, aceste entități pot fi incluse în calitate de parteneri.	Se acceptă. Instituțiile internaționale sunt indicate în calitate de surse de date ¹ privind indicatorii de monitorizare a ODD.

¹ Organizațiile internaționale indicate pot constitui surse de date pentru unii indicatori agregați la nivel internațional

	<p>4. La ținta 5.a. „Efectuarea de reforme pentru garantarea femeilor drepturi egale asupra resurselor economice, accesului la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, serviciilor financiare, moștenirii și resurselor naturale, în conformitate cu legislația națională”:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Indicatorul 5.a.2 „Existența cadrului legislativ normativ național care garantează femeilor drepturi egale la proprietate și/sau control asupra pământurilor” se consideră irelevant pentru Republica Moldova. Or, cadrul juridic național în vigoare nu conține anumite norme discriminatorii pe dimensiunea de gen în materia garantării dreptului de proprietate, accesului la resurse economice, financiare sau de altă natură. Prin urmare, indicatorul urmează a fi exclus. 	<p>Se acceptă. Indicatorul 5.a.2 se exclude.</p>
	<p>5. La ținta: 16.3 „Promovarea supremației legii și asigurarea accesului egal la justiție pentru toate femeile, toți bărbații și copiii”:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cu referire la indicatorul: 16.3.2.4. „Gradul de satisfacție a populației privind serviciile juridice” reiterăm opinia expediată în adresa Biroului Național de Statistică prin scrisoarea nr. 02/12706 din 26.12.2019. În acest sens, solicităm înlocuirea acestuia cu indicatorul „Gradul de satisfacție a populației privind calitatea serviciilor în cadrul sistemului judiciar” a cărui arie de cuprindere este mai îngustă, dar în concordanță cu capacitățile instituționale de colectare a datelor necesare pentru estimare. Datele pentru acest indicator se vor colecta în cadrul sondajului periodic efectuat o dată la 2-3 ani. Un prim sondaj în acest sens a fost desfășurat în cadrul unui proiect lansat de Comisia Europeană în comun cu Banca Mondială. Potrivit metodologiei de realizare a sondajului menționat măsurarea gradului de satisfacție a populației privind calitatea serviciilor în cadrul sistemului judiciar se va realiza prin intermediul a patru sub-indicatori: 1. Ponderea respondenților foarte nesatisfăcuți; 2. Ponderea respondenților într-o oarecare măsură nesatisfăcuți; 3. Ponderea respondenților 	<p>Se acceptă. Indicatorul 16.3.2.4 este reformulat.</p>

	într-o oarecare măsură satisfăcuți; și 4. Ponderea respondenților foarte satisfăcuți.	
Ministerul Afacerilor Interne (aviz nr.37/2686 din 11.06.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul Hotărârii:</i>	
	În conformitate cu prevederile art. 25 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, elaborarea proiectelor actelor normative este precedată, în funcție de importanța și complexitatea proiectelor respective, de efectuarea studiilor de cercetare în scopul fundamentării necesității sau lipsei acestora privind inițierea elaborării unui act normativ. Studiile de cercetare se efectuează pentru cunoașterea temeinică a realităților social-economice ce urmează a fi reglementate, a cadrului normativ relevant, a reglementărilor similare în legislația altor state, inclusiv a țărilor Uniunii Europene.	Nu se acceptă. Este un angajament al RM la nivel global care urmează a fi implementat până în 2030. Au fost realizate multiple consultări în contextul naționalizării ODD - în 2016, ulterior în procesul de actualizare, 2018, 2019. Elaborarea proiectului normativ este condiționată de necesitatea asigurării cu date și evidențe pentru a monitoriza și evalua progresul în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă ale Agendei 2030. Astfel, nu se urmărește reglementarea unor relații social-economice ci crearea și descrierea unui mecanism utilizat de Guvern și alte entități publice pentru a monitoriza implementarea reformelor, măsura calitatea vieții cetățenilor, lua decizii ulterioare de eficientizare și/sau accelerare în domeniile care prezintă restanțe/regres.
	<i>La Nota informativă:</i>	
La întocmirea avizului consolidat, se recomandă a se ține cont că Nota informativă, la rubrica ”Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite” nu este argumentată suficient și ponderată în prevederi ce urmează să instituie reglementări necesare, suficiente și oportune, care să asigure stabilitatea, eficiența normativă în domeniul reglementat.	Nu se acceptă. Este o obiecție de ordin general, insuficient argumentată și fără recomandări concrete. Reiterăm că proiectul nu intervine cu reglementări a relațiilor social-economice.	
<i>La proiectul de Hotărâre:</i>		
Luând în considerare că, proiectul conține prevederi cu impact asupra bugetului de stat, acesta urmează să conțină analiza impactului de		Nu se acceptă.

	<p>reglementare, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, inclusiv a necesității aprobării actului normativ.</p>	<p>Precum este menționat în Nota informativă la proiectul HG, aplicarea prezentei hotărâri se va realiza în limitele mijloacelor bugetare alocate ministerelor, autorităților administrative centrale și instituțiilor publice vizate.</p> <p>Totodată, actul normativ prevede identificarea acțiunilor vizând producerea indicatorilor de monitorizare a ODD care lipsesc sau sunt parțial disponibili, sau cei care necesită ajustări (pct.6, subpunctul 1), alineatul i. din proiectul HG), precum și estimarea și alocarea mijloacelor necesare sau, după caz, atragerea resurselor externe pentru aceste scopuri (pct.2, subpunctul 3)).</p>
	<p>La ODD 11.5 și 13.1 se propune revizuirea utilizării cuvântului ”dezastru” sensul căruia, nefiind definit de cadrul normativ aferent, poartă un caracter ambiguu, astfel se propune substituirea cu sintagma ”situație excepțională”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>În ținta 11.5 se înlocuiește “dezastre” cu “situații excepționale”.</p>
	<p>La ODD 1.5.1.a, 1.5.1.b, 1.5.1.c, 1.5.2, 11.5.1.a, 11.5.1.b, 11.5.1.c, 11.5.2.a, 11.5.2.b. se precizează că Inspectoratul General pentru Situații de urgență, la moment, poate genera date doar datele ce se referă la pct. 1.5.1.a. Cu referire la restul punctelor enunțate supra, se specifică că pentru generarea acestor date este necesară modificarea Bazei de date a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, pentru care sunt necesare surse financiare.</p>	<p>Nu este o propunere/recomandare.</p> <p>În 2019, IGSU (Secția analiză și evidență statistică a DAEP a DGPSRM a IGSU) a furnizat date dezagregate cu privire la indicatorii 1.5.1.a, 1.5.1.c, 1.5.2, 11.5.1.a, 11.5.1.c care au fost furnizate spre utilizare Cancelariei de stat și APC în vederea elaborării Raport de evaluare voluntară națională privind implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (Raport VNR). Deci datele sunt disponibile pentru acești indicatori.</p> <p>Cu privire la indicatorii ODD 1.5.1.b, 11.5.1.b, 11.5.2.a, 11.5.2.b, în proiectul HG privind aprobarea cadrului național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 se completează pct.1, cu subpunctul c) “producerea indicatorilor de monitorizare a ODD care lipsesc sau sunt parțial disponibili, sau cei care necesită ajustări, cu alocarea</p>

	<p>În conținutul proiectului, se recomandă ca în cadrul compartimentelor în care sunt vizate în calitate de instituții responsabile de realizarea anumitor acțiuni subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne, denumirea acestora să fie substituită cu textul ”Ministerul Afacerilor Interne”, întrucât acesta este organul superior, cu forța de decizie asupra acțiunilor subdiviziunilor vizate.</p>	<p>mijloacelor necesare sau, după caz, cu atragerea resurselor externe”.</p> <p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se adaugă sintagma “al Ministerului Afacerilor Interne” la subdiviziunile din subordinea ministerului care au mandat oficial de colectare a datelor, acestea rămânând responsabile nemijlocit de producerea și furnizarea datelor - Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Inspectoratului General al Poliției.</p> <p>Conform HG nr.137/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, conform Anexei 1, pct. 2 <i>“Inspectoratul exercită următoarele atribuții: e) organizează procesul de ținere a evidenței statistice cu privire la situații excepționale, inclusiv a incendiilor”</i>, conform Anexei 2 dispune de Secția analiză și evidență statistică.</p> <p>Conform HG nr.547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, în Anexa 1, pct. 10 <i>“Inspectoratul este investit cu următoarele drepturi: 10) să colecteze, să prelucreze și să păstreze informațiile despre persoanele care au săvârșit fapte ilicite sau prejudiciabile, să creeze și să utilizeze baze de date proprii, să utilizeze bazele de date ale altor autorități, cu respectarea prevederilor legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal”</i>, conform Anexei 2 dispune de Secția analiză și evidență statistică.</p>
	<p>La acțiunea 16.1.4 ”Ponderea persoanelor care se simt în siguranță în regiunea de reședință”, se propune revizuirea compartimentului ”Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD”, deoarece realizarea acțiunii prenotate excede domeniul de competență a Inspectoratului General al Poliției.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>MAI și IGP, cu suportul Fundației Soros Moldova, realizează sondaje sociologice periodice (2010 https://www.soros.md/files/publications/documents/Victimisation%20Survey.pdf, 2020-21 - în proces de</p>

		<p>finalizare) cu privire la victimizare, care conform metadatelor globale ale indicatorilor ODD servește drept sursă de date pentru indicatorul 16.1.4.</p> <p>Indicatorul 16.1.4 a fost modificat la nivel global și este prezentat în următoarea redacție: “Proporția populației care se simte în siguranță mergând singuri pe stradă, în zona în care locuiesc”.</p>
	<p>În cadrul acțiunii nr.16.2 ”Stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor”, indicatorul nr. 16.2.2 ., La compartimentul nivelul de dezagregare recomandat de ONU”, se recomandă completarea după sintagma ”țări de” cu cuvântul ”destinație”, în vederea exprimării corecte a sensului propoziției.</p>	Se acceptă.
<p>Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene</p> <p>(aviz nr.DM/1/332.9.1/5490 din 08.06.2021)</p>	I. Obiectiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul Hotărârii:</i>	
	<p>1. La ODD 10: ”reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta”, propunem reformularea țintei naționale 10.6 sub următoarea redacție : ”Asigurarea reprezentării și vocii consolidate a țării în procesele decizionale din cadrul instituțiilor economice și financiare internaționale globale pentru edificarea unor instituții mai eficiente, credibile, responsabile și legitime”.</p>	<p>Se accepta.</p> <p>Ținta 10.6 se expune sub următoarea redacție ”Asigurarea reprezentării și vocii consolidate a țării în procesele decizionale din cadrul instituțiilor economice și financiare internaționale globale pentru edificarea unor instituții mai eficiente, credibile, responsabile și legitime”.</p>
<p>2. La indicatorul național 10.6.1.a. ”Proporția cetățenilor Republicii Moldova în cadrul organizațiilor internaționale”, sugerăm expunerea acestuia într-o nouă redacție după cum urmează: ”Ponderea reprezentării Republicii Moldova în cadrul organizațiilor internaționale”.</p>	<p>Se accepta.</p> <p>Indicatorul 10.6.1.a se expune sub următoarea redacție ”Ponderea reprezentării Republicii Moldova în cadrul organizațiilor internaționale”</p>	

	<p>3. Uniformizarea formulării la indicatorul 10.6.1.b ”Ponderea drepturilor de vot ale țării în cadrul organizațiilor internaționale”. Totodată, urmare a consultărilor avute propunem ajustarea formulei de calcul din metadate conform modificărilor propuse la indicator: ”Numărul organizațiilor internaționale la care face parte Republica Moldova raportat la numărul total de membri ai organizațiilor internaționale *100”.</p>	<p>Se accepta.</p> <p>Indicatorul 10.6.1.b se expune sub următoarea redacție ”Ponderea drepturilor de vot ale țării în cadrul organizațiilor internaționale”.</p> <p>În metadatele naționale este ajustată definiția.</p>
	<p>4. La indicatorii 10.6.1.a și 10.6.1.b, compartimentul din tabel dedicat ”Instituții responsabile de furnizarea datelor sau sursa de date privind indicatorii ODD”, sugerăm includerea în listă a instituțiilor responsabile conform HG 454 din 24.03.2008 de cooperare CFI, BIRD (MEI și MF), OMC (MEI), precum și în cazul FMI (BNM).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În conformitate cu mandatul instituției, MAEIE este organul guvernamental abilitat cu funcția de coordonator în problemele respectării obligațiilor ce reies din prevederile tratatelor internaționale, precum și ale reprezentării intereselor statului în cadrul organismelor internaționale, inclusiv în domeniul drepturilor omului. Respectiv, ceea ce implică responsabilitatea pentru estimarea indicatorilor și prezentarea datelor, în baza contribuțiilor instituțiilor menționate.</p>
	<p>5. Subliniem faptul că valorile indicatorilor pentru ECOSOC sunt relevante doar pentru perioadele când Republica Moldova deținea calitatea de membru al structurii de referință (cum ar fi 2010–2012 și 2016–2018).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Valorile indicatorului pentru organizațiile internaționale incluse sunt relevante doar pentru perioadele când Republica Moldova deține calitatea de membru al structurii de referință.</p>
	<p>6. În același timp, menționăm că indicatorii menționați repetă în dreptul ODD 16: ”Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile” la ținta 16.8. ”Extinderea și consolidarea participării țării în instituțiile de guvernare globală”. Prin urmare, sugerăm comasarea lor în dreptul unei singure ținte din cele menționate mai sus.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se exclude ținta 16.8 și indicatorii de monitorizare a acesteia, acestea fiind considerate repetitive de către Minister.</p>
<p>I. Obiecțiile</p>		

Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului (aviz nr.02-07/2163 din 21.06.2021)	II. Propunerile (recomandările)	
	la Proiectul de Hotărâre :	
	1. La pct. 3, lit. a) se propune modificarea termenului de prezentare a datelor actualizate privind indicatorii de monitorizare a ODD deoarece Biroul Național de Statistică prezintă oficial datele statistice pentru anul precedent spre sfârșitul trimestrului I al anului în curs. În consecință, data de „1 aprilie” este prea optimistă și trebuie modificată cu data de „1 mai”. Corespunzător, se vor extinde și termenele indicate la pct. 3 - lit. b) și pct. 4 - lit. b).	Nu se acceptă. Ministerul urmează să prezinte datele proprii pentru care sunt responsabili ca producători. Această obiecție ar rămâne valabilă în cazul în care indicatorii pe care trebuie să-i prezinte Ministerul, depind de datele furnizate de BNS.
	2. La denumirea țintei naționale ODD: 6.3, la compartimentul „ <i>Instituțiile responsabile¹ de furnizarea datelor sau surse de date² privind indicatorii ODD</i> ” a se include și „Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS)” din cauza că, de indicatorul național 6.3.2.1 este responsabilă Agenția Națională pentru Sănătate Publică, instituție din subordinea MSMPS.	Se acceptă. La „ <i>Instituțiile responsabile de monitorizarea țintelor ODD</i> ” la ținta ODD 6.3 se adaugă Ministerul Sănătății.
	3. La pct. 17, ținta ODD 1.5 „ <i>Până în 2030, crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă, inclusiv secetă și inundații</i> ”, pentru indicatorii 1.5.3.1, 1.5.3.2 și 1.5.3.4, la compartimentul „ <i>Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD</i> ” a se include și „ <i>Serviciul Hidrometeorologic de Stat</i> ”.	Nu se acceptă. Indicatorii 1.5.3.1, 1.5.3.2 și 1.5.4 țin de cadrul strategic național privind reducerea riscurilor de dezastre, pentru care este responsabil MM. Iar Serviciul Hidrometeorologic de Stat nu are astfel de atribuții.
4. La pct. 39 și pct. 228, la compartimentul „ <i>Denumire ținte naționale ODD</i> ” este oportun de revăzut și de extins termenul „ <i>până în 2020</i> ”, reieșind din faptul că termenul este depășit. - Totodată, la compartimentul „ <i>Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD</i> ” a se include Agenția Proprietății Publice și I.P. Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară. De asemenea, la compartimentul „ <i>Nivelul de dezagregare</i> ”	Se acceptă parțial. Pentru țintele 11.b și 2.5. se modifică termenul până în 2030. La instituții responsabile pentru indicatorul 2.5.1 se adaugă I.P. Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară.	

	<i>recomandat de ONU3</i> ” a se substitui textul „ <i>Specii rare (plante, animale)</i> ” cu textul „ <i>Totalul pe țară</i> ”.	
5.	La pct. 40, subpct. 2.5.2, la compartimentul „ <i>Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD</i> ”, a se exclude Centrul pentru Resurse Genetice Animale întrucât această instituție nu există și a se substitui cu textul „ <i>I.P. Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară</i> ”.	Se acceptă. La instituții responsabile pentru indicatorul 2.5.2 se înlocuiește Centrul pentru Resurse Genetice Animale și se substituie cu I.P. Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară.
6.	La pct. 41 subpct. 2 a.1. la compartimentul „ <i>Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD</i> ”, se va completa cu textul „ <i>Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură</i> ”, întrucât Agenția este autoritatea responsabilă de furnizarea informației prevăzute la punctele/subpunctele nominalizate.	Se acceptă. La instituții responsabile pentru indicatorul 2.a.1 se completează cu Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură.
7.	La pct. 43, ținta ODD 2.b. „ <i>Corectarea și prevenirea restricțiilor comerciale și a denaturărilor pe piața agricolă, inclusiv prin eliminarea tuturor formelor de subvenții agricole care distorsionează piața și sunt în contradicție cu acordurile internaționale la care Moldova este parte</i> ” vine în contradicție cu Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior, modificată prin Legea nr.225/2020 pentru modificarea unor acte normative. În consecință, solicităm modificarea sau renunțarea la această țintă.	Se acceptă. Se exclude ținta 2.b.
8.	La pct. 116, la compartimentul „ <i>Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD</i> ”, textul „ <i>Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului</i> ” se va substitui cu textul „ <i>Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale</i> ”, pentru că denumirea țintă a ODD prevăzut la acest punct și anume „ <i>5.a. Efectuarea de reforme pentru garantarea femeilor drepturi egale asupra resurselor economice, accesului la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, serviciilor financiare, moștenirii și resurselor naturale în conformitate cu legislația națională</i> ”, nu ține direct de competențele ministerului.	Nu se acceptă. La instituții responsabile pentru monitorizarea țintei ODD 5.a se păstrează atât Ministerul Muncii și Protecției Sociale, printre sarcinile căruia se enumeră elaborarea și perfecționarea cadrului legislativ-normativ în domeniul asigurării egalității de șanse între femei și bărbați., cât și Ministerul Agriculturii și Industriei alimentare, cu atribuții pentru gestionarea fondului funciar.

	<p>9. La pct. pct. 129, subpct. 6.3.2.b, la compartimentul „<i>Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD</i>” se va substitui cu textul „<i>Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale</i>” cu textul „<i>Agenția Națională pentru Sănătate Publică</i>” deoarece, în procesul de monitorizare a calității corpurilor de apă, analizele de laborator se efectuează conform parametrilor prevăzuți la Anexa nr. 2 din <i>Regulamentul privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane (HG 932/2013)</i>.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Conform Anexa nr. 2 din Regulamentul privind monitorizarea și evidența sistematică a stării apelor de suprafață și a apelor subterane (HG 932/2013): “6. Atribuțiile de monitorizare a calității apelor, în principal stabilirea gradului de poluare, revin organului central al administrației publice în domeniul mediului, prin intermediul subdiviziunilor cu atribuții în domeniu (Serviciul Hidrometeorologic de Stat și Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale) pe când monitorizarea calității apei potabile din surse de suprafață și subterane este în sarcina organului central al administrației publice în domeniul sănătății, cu structurile sale teritoriale.”</p> <p>Ministerul Mediului a confirmat (la telefon), că conform HG 932/2013, SHS și AGRM monitorizează calitatea apelor de suprafață și subterane conform parametrilor chimici. Astfel, pentru a aduce indicatorii naționali în conformitate cu <u>metadatele globale</u>, dar și a țintei 6.3 (care se referă la minimizarea eliminărilor produselor chimice și materialelor periculoase), pentru ambii indicatori 6.3.2 (a și b) textul “conform parametrilor microbiologici” este înlocuit cu “conform parametrilor hidrochimici” pentru 6.3.2.a și cu “conform parametrilor chimici analitici, metale dizolvate, pesticide” pentru 6.3.2.b.</p> <p>Iar indicatorul proximi 6.3.2.1 Ponderea surselor de alimentare cu apă potabilă neconforme la normele sanitare conform calității apei va fi complementat cu panateza “(în baza parametrilor microbiologici)”, fiind raportat de către ANSP.</p>
--	---	---

	<p>10. La pct. 136, la compartimentul „Denumire ținte naționale ODD” termenul indicat este depășit, iar termenul nou se propune a fi anul 2029.</p>	<p>Se acceptă. Se modifică termenul 2030 (coordonat cu Ministerul Mediului)</p>
	<p>11. Lapct. 151 și 233 se creează o dublare de informație din considerentul că indicatorii sunt identici.</p>	<p>Nu este o propunere/recomandare. Pentru informare, setul global de indicatori ODD (https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list/) include indicatori repetitivi, care se consideră relevanți pentru monitorizarea progresului în implementarea a mai multe ținte din diferite ODD-ri. Exemplu în acest sens îl reprezintă țintele 8.4 și 12.2, care sunt monitorizate prin indicatori similari (8.4.1.a/b = 12.2.1.a/b, 8.4.2.a/b = 12.2.2.a/b).</p>
	<p>12. La pct.182, ținta ODD 9.4 „Până în 2030, modernizarea infrastructurii și reabilitarea industriilor pentru a deveni durabile, cu eficiență sporită în utilizarea resurselor și adoptare sporită a tehnologiilor și proceselor industriale curate și ecologice, fiind luate măsuri în conformitate cu capacitățile respective”, pentru indicatorul 9.4.1.1. „Emisiile totale de CO2, pe sectoare, mii tone CO2 echivalent”, la rubrica „Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD”, textul „Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului” a se substitui cu sintagma „Agenția de Mediu”.</p>	<p>Se acceptă. La indicatorii ODD 9.4.1.a, 9.4.1.b, 9.4.1.c Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului se substituie cu Agenția de Mediu la <i>Instituții responsabile</i>.</p>
	<p>13. La pct. 220, ținta ODD 11.6 „Până în 2030, reducerea pe cap de locuitor a impactului negativ asupra mediului în orașe, inclusiv prin acordarea unei atenții deosebite calității aerului”, pentru indicatorul 11.6.2.1. „Cantitatea de emisii de substanțe poluante în aer de la sursele mobile (pe surse), mii tone, raportate pe o persoană”, la compartimentul „Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD” textul „Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului” se substituie cu textul „Agenția de Mediu”.</p>	<p>Se acceptă. La indicatorul ODD 11.6.2.1 Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului se substituie cu Agenția de Mediu la <i>Instituții responsabile</i>.</p>

	<p>14. La pct. 228, ținta ODD 11.b „Până în 2020, creșterea substanțială a numărului orașelor și localităților care au adoptat și implementează politici și planuri integrate de incluziune, eficiență a resurselor, atenuare și adaptare la schimbările climatice, reziliență la dezastre în conformitate cu Cadrul Sendai pentru Reducerea Riscurilor Dezastrelor 2015-2030”, pentru indicatorii 11.b.1.1, 11.b.1.2 și 11.b.2, la rubrica „Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD” textul „Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului” se substituie cu textul „Serviciul Hidrometeorologic de Stat”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Indicatorii 11.b.1.1, 11.b.1.2 și 11.b.2 țin de cadrul strategic național privind reducerea riscurilor de dezastre, pentru care este responsabil Ministerul Mediului.</p> <p>~~CS: ce facem cu asa ținte, care au termenul de realizare depășit 2020? valabil peste tot in text~~</p>
	<p>15. La pct. 250, ținta ODD 13.1 „Consolidarea rezistenței și capacității de adaptare la riscurile legate de climă și dezastrele naturale”, pentru indicatorii 13.1.2.1, 13.1.2.2. și 13.1.3, la rubrica „Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD”, textul „Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului” se substituie cu textul „Serviciul Hidrometeorologic de Stat”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Indicatorii 13.1.2.1, 13.1.2.2. și 13.1.3 țin de cadrul strategic național privind reducerea riscurilor de dezastre, pentru care este responsabil Ministerul Mediului.</p>
	<p>16. La pct. 256, ținta ODD 13.2 „Integrarea măsurilor privind schimbările climatice în politici, strategii și planuri naționale”, pentru indicatorul 13.2.1.1, la rubrica „instituție responsabilă de furnizare a datelor” textul „Oficiul schimbarea climei” se substituie cu textul „Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului”.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La indicatorul ODD 13.2.1.1 Oficiul schimbarea climei se substituie cu Ministerul Mediului la rubrica <i>Instituții responsabile.</i></p>

	<p>17. Menționăm faptul că, printre obiectivele Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 se găsește și Obiectivul nr. 15, „<i>Viața pe pământ, ținta națională</i>”, 15.3 „<i>Până în 2030, combaterea deșertificării, restabilirea terenurilor degradate prin implementarea mecanismului Neutralitatea Degradării Terenurilor (NDT), pentru a realiza o lume neutră din punctul de vedere al degradării solului</i>”, și Obiectivul nr. 12 „<i>Consum și producție responsabilă</i>”, ținta națională 12.2 „<i>Până în 2030, realizarea gestionării durabile și utilizării eficiente a resurselor naturale</i>”. Totodată, informăm că Republica Moldova este parte la Convenția ONU privind combaterea deșertificării (Neutralității Degradării Terenurilor (LDN)) și are misiunea de a întreprinde acțiuni concrete în acest scop. Astfel, prin Hotărârea Guvernului nr. 864/220 a fost aprobat „<i>Programul de îmbunătățiri funciare în scopul asigurării managementului durabil al resurselor de sol pentru anii 2021-2025</i>” și Planul de acțiuni pentru anii 2021-2023 privind implementarea acestuia.</p> <p>Scopul acestuia constă în realizarea măsurilor de stopare a degradării și de sporire a fertilității solurilor prin modernizarea și extinderea sistemului de îmbunătățiri funciare, implementarea tehnologiilor moderne și a practicilor agricole prietenoase mediului. Din aceste considerente, este necesar de monitorizat indicatorul ce ține de cota terenurilor ameliorate din suprafața totală de terenuri degradate.</p> <p>În acest context, La pct. 270, ținta 15.3, la compartimentul „<i>Denumire indicatori naționali ODD</i>” se propune ca textul 15.3. „<i>Cota parte a terenurilor degradate din suprafața totală de terenuri</i>” să fie substituit cu textul 15.3.1. „<i>Cota parte a terenurilor ameliorate din suprafața totală de terenuri degradate</i>” la compartimentul „<i>Instituțiile responsabile¹ de furnizarea datelor sau surse de date² privind indicatorii ODD</i>”, vor fi incluse ca responsabili următoarele instituții ce asigură implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare, protecției, conservării și sporirii fertilității solurilor conform Anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 864/2020 și Hotărârea Guvernului nr. 985/220:</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Indicatorul 15.3.1 face parte din lista de indicatori globali. Astfel, pentru asigurarea comparabilității internaționale este necesar de raportat acest indicator la nivel național, neputând fi exclus.</p> <p>Se acceptă adăugarea unui indicator nou, național proxi, „15.3.1.1 Cota parte a terenurilor ameliorate din suprafața totală de terenuri degradate” cu condiția că autoritatea responsabilă de furnizarea datelor va furniza descrierea metadatelor (definiția, formula de calcul și alte aspecte) pentru indicatorul propus. Instituția responsabilă pentru monitorizarea implementării politicilor corespunzătoare (managementul durabil al resurselor de sol) ar trebui să colecteze și furnizeze date cu privire la indicatorul propus.</p>
--	---	--

	<ol style="list-style-type: none"> 1) Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură – acordă sprijin financiar în avans pentru proiecte investiționale de îmbunătățiri funciare, protecție, conservare și sporire a fertilității solurilor; 2) Agenția „Moldsilva” – promovează și asigură efectuarea lucrărilor de împădurire a terenurilor degradate, reabilitarea/construcția fâșiilor forestiere de protecție a terenurilor agricole; 3) Unitatea consolidată pentru implementarea Programelor Fondului Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (IFAD) – implementează măsuri prin alocarea granturilor competitive în vederea combaterii degradării terenurilor; 4) Instituția Publică „Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecție a Solului „Nicolae Dimo” – realizează activități de cercetare, inovare și transfer tehnologic la profilul de cercetare ce ține protecția și sporirea fertilității solurilor. 	
	<p>18. la ODD 13, ținta națională 13.1 propunem să fie formulată conform Obiectivul 13 din Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030, - „<i>Acțiunea asupra climei, Ținta Națională: 13.1 Până în anul 2030 asigurarea rezilienței climatice prin reducerea cu 50 procente a riscurilor legate de schimbările climatice și prin facilitarea adaptării în 6 sectoare prioritare – agricultură, resurse de apă, sănătate, sector forestier, energie și transport</i>”. În consecință, la ținta dată se încadrează și domeniul hidroameliorației.</p> <p>Astfel, în denumirea indicatorului național ODD se propune ca indicator de inclus textul „<i>13.1.4. Cota parte a terenurilor irigate pentru atenuarea secetei pedologice din suprafața totală de terenuri irigabile</i>”. La compartimentul „<i>Instituțiile responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD</i>”, vor fi incluse ca responsabili următoarele instituții ce asigură implementarea politicilor în domeniul îmbunătățirilor funciare, protecției, conservării și sporirii fertilității solurilor conform Anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 864/2020:</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Ținta ODD 13.1 se prezintă într-o nouă formulare “<i>3.1 Până în anul 2030 asigurarea rezilienței climatice prin reducerea cu 50 procente a riscurilor legate de schimbările climatice și prin facilitarea adaptării în 6 sectoare prioritare – agricultură, resurse de apă, sănătate, sector forestier, energie și transport</i>”.</p> <p>S-a adăugat un indicator nou, național proxi, „13.1.4.1 Cota parte a terenurilor irigate pentru atenuarea secetei pedologice din suprafața totală de terenuri irigabile”, care va fi raportat de către responsabilul de bază pentru monitorizarea politicilor la subiect, și anume Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.</p>

	<p>1) Agenția „Apele Moldovei” – promovează și implementează politicile în domeniul hidroameliorației;</p> <p>2) Unitatea consolidată pentru implementarea Programelor Fondului Internațional pentru Dezvoltare Agricolă (IFAD) – finanțează măsurile de adaptare a sistemelor de producție agricolă la schimbările climatice;</p> <p>3) Fondul de Dezvoltare Durabilă Moldova – facilitează accesul la finanțare și extindere a suprafețelor irigate.</p>	
<p>Adițional recepționat de la MADRM (prin email de la Ruxanda Macuh)</p>	<p>19. La pct. 1, după cuvântul „cadru” de a introduce cuvântul „național”, aducând denumirea cadrului în concordanță cu denumirea proiectului de hotărâre. Concomitent considerăm necesar de concretizat denumirea Agendei, ținând cont de faptul că, aceasta se menționează în proiectul de hotărâre în moduri diferite.</p> <p>La pct. 4 lit. b) cuvintele „Consiliul Național” de substituit prin cuvintele „Consiliului Național” și mai departe după text.</p>	Se acceptă.
	<p>La pct. 40, indicatorul 2.5.2, coloana <i>Instituții responsabile de Furnizarea datelor sau alte surse de date privind indicatorii de monitorizare a ODD (în continuare – coloana 5)</i>, se va completa cu „Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor”.</p> <p>La pct. 41, indicatorul 2.a.1, <i>coloana 5</i> se va completa cu „Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>E necesar stabilirea unei singure instituții responsabile pentru raportarea indicatorului corespunzător, prin centralizarea de contribuții din partea instituțiilor de profil.</p>
	<p>La pct. 12.3 (rândurile 237, 238), în compartimentele <i>Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea monitorizării țintelor</i> (coloana 3) și <i>coloana 5</i> (indicatorul 12.3.1.b) de substituit Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA), deoarece MADRM nu are funcție de control și nu elaborează sau ține astfel de evidență sau registre. Pe când ANSA, prin intermediul subdiviziunilor teritoriale, efectuează controale practic la toate etapele lanțului alimentar, ceea ce îi permite să monitorizeze, colecteze și să furnizeze date pentru acest indicator.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La indicatorii 12.3.1.a și 12.3.1.b se substituie Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului (MADRM) cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) la Instituții responsabile.</p>

	La poziția 242 și 243, în coloana 3 denumirea <i>Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale se va completa cu sintagma și Mediului.</i>	Se acceptă. La ținta 15.5 se substituie <i>Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale</i> cu <i>Ministerul Mediului la Instituții responsabile pentru monitorizare.</i>
	<p><i>În cuprinsul proiectului Cadrului național:</i></p> <p>- cuvintele „deșeuri toxice”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „deșeuri periculoase”, la forma gramaticală corespunzătoare;</p> <p>- cuvintele „clasa de toxicitate” se substituie cu cuvintele „Codul periculozității H”, ceea ce va fi în conformitate cu Anexa nr. 3 la Legea nr. 209/2016 privind deșeurile și poziția 2 al Secțiunii a 2-a din Anexa nr. 1 la Instrucțiunea cu privire la ținerea evidenței și transmiterea datelor și informațiilor despre deșeuri și gestionarea acestora, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 5012018.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La indicatorii 12.4.2.a și 12.4.2.b se modifică sintagma „deșeuri toxice” cu „deșeuri periculoase”.</p> <p>La indicatorii 12.4.2.b, 12.5.1, 12.5.1.1. „clasa de toxicitate” se substituie cu cuvintele „Codul periculozității H”.</p>
	La poziția 239, pct. 12.4, cuvintele „până în anul 2023” se substituie cu cuvintele „până în anul 2027”, ceea ce va fi în conformitate cu Strategia de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru anii 2013-2027, care prevede în perioada stabilită realizarea activităților de dezvoltare a infrastructurii și a serviciilor necesare pentru gestionarea conformă a deșeurilor în scopul protejării mediului și sănătății populației. Strategia dată stabilește bazele cadrului necesar pentru dezvoltarea și implementarea unui sistem integrat și eficient din punct de vedere social, economic și de protecție a mediului.	Se acceptă.
	La pct. 12.4.2.b., cuvântul „nimicite” se substituie cuvântul „eliminate”.	Se acceptă.
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	I. Obiectiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	La anexa proiectului:	
	1. ODD 1, numărul crt. 25, ținta 1a., indicatorul 1a.2a, în rubrica „ <i>Instituții responsabile de furnizarea datelor</i> ”, sintagma „ <i>Ministerul</i>	Se acceptă.

(aviz nr.07-09/2858 din 14.06.2021.	<i>Educației, Culturii și Cercetării”</i> să se transfere după sintagma „ <i>Ministerul Finanțelor</i> ”.	
	2. ODD 4, numărul crt. 99, în ținta 4b, sintagma „ <i>burse disponibile</i> ” se va înlocui cu sintagma „ <i>locuri bugetare</i> ”, iar indicatorul 4b.1 se propune în următoarea redacție: „ <i>Numărul de locuri bugetare în Comanda de Stat pentru înscrierea în învățământul superior, inclusiv formare profesională și tehnologia informației și comunicațiilor, programe tehnice, ingineresti și științifice</i> ”.	Se acceptă parțial. Indicatorul 4.b.1 nu poate fi eliminat deoarece face parte din lista de indicatori globali și necesită a fi raportat pentru comparabilitate internațională. Totodată, se acceptă adăugarea unui indicator național proximi în redacția propusă „4.b.1.1. <i>Numărul de locuri bugetare în Comanda de Stat pentru înscrierea în învățământul superior, inclusiv formare profesională și tehnologia informației și comunicațiilor, programe tehnice, ingineresti și științifice</i> ”.
	3. ODD 5, numărul crt. 107, din rubrica „ <i>Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor</i> ” se propune a fi exclusă sintagma „ <i>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării</i> ”.	Se acceptă. La ținta “5.4 <i>Recunoașterea și aprecierea îngrijirii și lucrului casnic neplătit prin furnizarea de servicii publice, infrastructurii și politicilor de protecție socială</i> ” sintagma „ <i>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării</i> ” se exclude.
	4. ODD 11, numărul crt. 214, indicatorul 11.4.1.1. se propune în următoarea redacție: „ <i>Pondere cheltuielilor pentru conservarea și protejarea patrimoniului cultural în total cheltuieli ale Bugetului Public Național</i> ”, iar pentru patrimoniul natural, care se află în gestiunea Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, să fie elaborat un alt indicator.	Se acceptă parțial. Din ținta ODD 11.4 și din indicatorul ODD 11.4.1 se exclud cuvintele „și natural”. Indicator cu privire la patrimoniul natural nu a fost propus pentru includere de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.
	5. ODD 12, numărul crt. 248, din rubrica „ <i>Instituții responsabile de furnizarea datelor</i> ” se propune excluderea sintagmei „ <i>Ministerul Educației, Culturii și Cercetării</i> ”, întrucât, conform Legii nr.352/2006, art. 5, alin. (1), politica de stat în domeniul turismului este elaborată de Ministerul Economiei și Infrastructurii. Totodată, conform art. 6, lit.	Se acceptă. Se înlocuiește Ministerul Educației și Cercetării cu Ministerul Culturii, responsabil de politica de stat în domeniul turismului conform Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr. 147/2021.

	(f), Ministerul Economiei și Infrastructurii organizează și monitorizează activitatea turistică în zonele turistice naționale.	
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (aviz nr. 02/3187 din 08.06.2021)	I. Obiectiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	La anexa proiectului:	
	1. <i>La ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context, Ținta 1.1 Până în 2030, eradicarea sărăciei extreme, măsurată în prezent ca număr de persoane care trăiesc cu mai puțin de 1,9 \$ pe zi și Ținta 1.2 Până în 2030, reducerea cu cel puțin în jumătate a numărului de bărbați, femei și copii de toate vârstele care trăiesc în sărăcie în toate dimensiunile sale potrivit pragului național și pragului internațional de 4,3 \$ pe zi, propunem Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale să fie exclus din lista Instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor, deoarece autoritatea nu deține competențe în evaluarea indicatorilor 1.1.1, 1.1.2, 1.2.1 și 1.2.2. Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale nu poate asigura procesul de analiză, monitorizare și evaluare a sărăciei.</i>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În lista autorităților responsabile de monitorizarea și evaluarea țintelor ODD 1.1. și 1.2. se vor menține atât Ministerul Muncii și Protecției Sociale cât și Ministerul Economiei .</p> <p>În susținerea opiniei se menționează.</p> <p>Conform misiunii MMPS este responsabil de a analiza situația și problemele, respectiv, de a elabora politici, inclusiv, analize ex-ante, documente de politici publice, acte normative din/în domeniile date în competența sa (muncă, protecție socială și demografie). Consecutiv, conexe ariei de politici aferente asistenței sociale (parte componentă a domeniului protecție socială) se evidențiază atribuțiile ministerului ce ținesc nemijlocit obiectivul de eradicare a sărăciei, inclusiv, pe categorii dezagregate ale populației. În acest sens se aduc ca exemple:</p> <p>(i) Coordonarea procesului de analiză, elaborarea și promovarea implementării politicilor și cadrului normativ în domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice, familiilor vulnerabile cu venituri mici, persoanelor fără domiciliu, persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA, consumatorilor de substanțe psihoactive, veteranilor de război, persoanelor care au avut de suferit de pe urma catastrofei de la C.A.E. Cernobîl și altor avarii cu radiație ionizantă;</p>

		<p>(ii) Coordonarea procesului de dezvoltare a cadrului legal privind crearea serviciilor sociale de către autoritățile administrației publice locale (nivelul unu și doi) adresate persoanelor vârstnice și persoanelor adulte aflate în dificultate;</p> <p>Realizarea acestor sarcini, inclusiv, elaborarea politicilor conexe lor, poate fi realizată argumentat și eficient doar în condiții de monitorizare și evaluare a situației în domeniu, reflectată prin indicatori statistici corespunzători.</p> <p>În partea ce vizează Ministerul Economiei, entitatea, conform HG 143/2021, monitorizează și analizează evoluția social-economică a RM și elaborează politici publice menite să asigure dezvoltarea economică durabilă a țării asigurând astfel, pe de o parte, creșterea veniturilor populației, iar pe de altă parte, sustenabilitatea sistemului de protecție socială. În opinia noastră, Ministerul Economiei nu poate fi exclus din procesul de monitorizare și evaluare a indicatorilor sărăciei.</p>
	<p>2. La Ținta 1.3 Implementarea unui sistem de protecție socială adecvat la nivel național pentru o acoperire substanțială a celor mai săraci și vulnerabili până în 2030, propunem:</p>	
	<p>- indicatorul 1.3.1.a., cuvintele „de asigurări sociale” de substituit cu cuvintele „pentru limită de vârstă”</p>	<p>Se acceptă. Indicatorul a fost ajustat.</p>
	<p>- indicatorul 1.3.1.b., cuvintele „cu prestații sociale pentru copii (indemnizații pentru creșterea și îngrijirea copilului)” de substituit cu cuvintele „cu indemnizații adresate familiilor cu copii (indemnizații pentru creșterea/îngrijirea copilului)”</p>	<p>Se acceptă. Indicatorul 1.3.1.b a fost ajustat: cuvintele „cu prestații sociale pentru copii (indemnizații pentru creșterea și îngrijirea copilului)” de substituit cu cuvintele „indemnizații adresate familiilor cu copii (indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului până la împlinirea</p>

		vârstei de 2 ani persoanelor neasigurate, indemnizații pentru îngrijirea copilului persoanelor asigurate)”. Se acceptă. Indicatorul a fost ajustat.
	- indicatorul 1.3.1.f., cuvintele „acoperite cu prestații pentru incapacitate temporară de muncă” de substituit cu cuvintele „acoperite cu indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă”	
	<p>3. <i>La Ținta 1.4 Până în 2030, asigurarea faptului că toți bărbații și femeile, în special cei săraci și vulnerabili, au drepturi egale la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, moștenire și alte resurse, propunem excluderea Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale din lista Instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării Țintelor, deoarece autoritatea nu deține competențe în asigurarea accesului la proprietate asupra terenurilor, inclusiv a moștenirilor.</i></p> <p>Reieșind din faptul că, activitățile expuse în ținta prenotată țin de domeniile Ministerului Economiei și Infrastructurii și al Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, se consideră necesar excluderea Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale din lista Instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării Țintelor.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Ministerul Economiei și Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare sunt instituții în principal responsabile de monitorizarea și evaluarea țintei 1.4, iar Ministerul Muncii și Protecției Sociale este instituția cu rol coordonator în implementarea programelor în domeniul egalității dintre bărbați și femei și monitorizarea implementării recomandărilor comitetelor internaționale, în particular Convenția pentru Eliminarea tuturor Formelor de Discriminare împotriva Femeilor.</p>
	<p>4. <i>La Ținta 1.5 Până în 2030, crearea rezilienței celor săraci și aflați în situații vulnerabile și reducerea expunerii și vulnerabilității acestora la evenimente extreme legate de climă, inclusiv secetă și inundații, 1.a Asigurarea mobilizării semnificative a resurselor dintr-o varietate de surse, inclusiv prin cooperare sporită pentru dezvoltare, pentru a oferi mijloace adecvate și previzibile pentru a pune în aplicare programe și politici pentru a eradicarea sărăciei în toate dimensiunile sale,</i></p> <p>Indicatorul 1.a.1 propunem să fie expus în următoarea redacție: „1.a.1 Ponderea mijloacelor alocate din bugetul public național pentru Programul de ajutor social (ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului)”, deoarece sintagma „programele de reducere a sărăciei” prezumă o interpretare mai largă, care nu poate fi evaluată prin prisma doar a prestațiilor de ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Indicatorul a fost ajustat.</p>

	<p>5. la indicatorii 1.a.1, 1.a.3.1 (Ținta 1.a) și indicatorul 1.b.1 (Ținta 1.b) în lista Instituțiilor responsabile de furnizarea datelor sau a surselor de date privind indicatorii ODD, considerăm primul în listă să fie indicat Ministerul Finanțelor, urmat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, deoarece Ministerul Finanțelor este instituția cu atribuții în domeniul planificării și gestionării bugetului public național consolidat și deținătorul principal al datelor referitoare la resursele bugetului public național.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Lista instituțiilor responsabile de furnizarea datelor pentru indicatorii menționați a fost ajustată.</p>
	<p>6. La Indicatorul 1.a.2.c Ponderea cheltuielilor din bugetul public național pentru protecție socială în totalul cheltuielilor bugetului public național, propunem, în lista Instituțiilor responsabile de furnizarea datelor sau surse de date, prim responsabil să fie Ministerul Finanțelor, iar cuvintele „Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale” să fie substituite cu „Casa Națională de Asigurări Sociale”. Potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 230/2020 cu privire la organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, Casa Națională administrează și gestionează bugetul asigurărilor sociale de stat.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Ministerul Finanțelor a fost stabilit în principal responsabil de furnizarea datelor.</p> <p>Casa Națională de Asigurări Sociale administrează și gestionează doar bugetul asigurărilor sociale de stat în timp ce cheltuielile de protecție socială se referă la toate componentele bugetului public național.</p>
	<p>7. <i>la Ținta 1.b Asigurarea unui cadru național de politici adecvat, bazat pe strategii sensibile la dimensiunea de sărăcie și gen, ce ar susține investițiile în eradicarea sărăciei</i>, considerăm relevant includerea în calitate de instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintei a Ministerului Economiei și Infrastructurii și a Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului, în calitate de autorități ce gestionează programe de consolidare a capacităților economice ale populației.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor completată.</p>
	<p>8. <i>La ODD 2: Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile</i>, indicatorii: 2.2.1 Prevalența retardului statural printre copii în vârstă de până la 5 ani; 2.2.2.a. Prevalența supraponderalilor printre copii în vârstă de până la 5 ani; 2.2.2.b. Prevalența retardului ponderal printre copii în vârstă de până la 5 ani; 2.2.3 Prevalența anemiei la femeile în</p>	<p>Nu este o propunere/recomandare.</p> <p>Este de menționat că la nivel global sursa stabilită pentru colectarea acestor indicatori sunt studiile populaționale.</p>

	<p>vârstă de 15-49 ani, informăm că autoritatea împreună cu Agenția Națională pentru Sănătate Publică a inițiat revizuirea formularelor statistice în Asistența Medicală Primară pentru includerea acestora în procesul de colectare a datelor administrative. Totodată, indicatorii menționați supra vor fi colectați în continuare prin studiile comportamentale efectuate cu o periodicitate de o dată la 3-5 ani.</p>	
	<p>9. Pentru indicatorii 3.7.1 Ponderea femeilor de vârstă fertilă (15-49 ani) cu necesități de planificare a familiei satisfăcute prin metode moderne de contracepție și 3.8.1. Acoperirea cu servicii esențiale de sănătate, indice, urmează să fie stabilită definiția, metoda și sursele de date.</p>	<p>Nu este o propunere/recomandare.</p> <p>Indicatorul este obținut prin aplicarea anumitor întrebări stabilite în studii populaționale cum ar fi Studiul Generații și Gen (GGS), Studiul de Indicatori Multipli în Cuiburi (MICS).</p>
	<p>10. La indicatorii 3.9.1 Rata mortalității determinate de poluarea aerului în încăperi și celui ambiant la 100 mii populație și 3.9.2 Rata mortalității determinate de surse nesigure de apă, sanitație și igienă la 100 mii populație, propunem substituția instituției responsabilă pentru furnizarea datelor sau surse de date cu Organizația Mondială a Sănătății.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>OMS nu poate fi obligată prin HG cu careva responsabilități de raportare, ci doar în calitate de partener.</p>
	<p>11. <i>La ODD, 4.2 Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și băieții au acces la dezvoltarea timpurie de calitate, îngrijire și educația preșcolară, astfel încât să fie pregătiți pentru învățământul primar</i>, indicatorul 4.2.1 Indicele de dezvoltare timpurie a copilului până la 5 ani, indice, autoritatea menționează că la moment acesta nu se colectează și necesită mai multă claritate referitor la definirea acestuia, metoda de colectare și calculare, sursele de date.</p>	<p>Nu este o propunere/recomandare.</p> <p>Indicatorul este obținut prin aplicarea anumitor întrebări stabilite în studii populaționale, cum ar fi Studiul de Indicatori Multipli în Cuiburi (MICS). Indicatorul a fost produs la nivel național în urma colectării datelor Studiului MICS 2012 și este utilizat ca sursă primară, în continuare, pentru estimările anuale, de către organizațiile internaționale, până la realizarea unei noi runde a studiului. Se va vedea metodologia MICS.</p>

	<p>12. <i>La ODD 4.5: „Până în 2030, asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități și copiilor în situații vulnerabile”</i>, propunem includerea unui nou indicator 4.5.1 f, Ponderea persoanelor cu vârsta de 55-74 ani, beneficiari ai cursurilor de instruire și formare profesională continuă; Instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD: Biroul Național de Statistică; Nivelul de dezagregare recomandat de ONU: Total pe țară, vârste și sexe.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Indicatorul propus nu poate fi produs de BNS, deoarece este problematic de identificat beneficiarii cursurilor de instruire și formare profesională continuă, în special pe vârstele indicate.</p> <p>De asemenea, adăugarea de indicatori noi are impact asupra extinderii listei de indicatori ODD.</p>
	<p>13. <i>La ODD 5: Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor, Ținta 5.1. Eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor și fetelor</i>, propunem includerea în lista Instituțiilor responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD a Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, care deține competențe în domeniul prevenirii și combaterii discriminării, precum și schimbării practicilor în acest domeniu (pct. 21 al anexei Legii nr. 298/2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintei 5.1 completată cu Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității.</p>
	<p>14. <i>La Ținta 5.2. Prevenirea și eliminarea violenței împotriva fetelor și femeilor, inclusiv traficul</i>, lista Instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor urmează să fie completată cu: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Justiției, autorități publice centrale cu competențe în domeniu, prevăzute în art.7, alin. (1), lit. a) din Legea 45/2007 cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor completată.</p>
	<p>15. <i>La Indicatorul 5.3.1 Rata căsătoriilor timpurii până la 15 și 18 ani pentru femeile în vârstă de 20-24 ani</i>, propunem, în calitate de instituție responsabilă de furnizare datelor sau surse de date privind</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Indicatorul face parte din lista de indicatori globali și, conform metadatelor, indicatorul este obținut în cadrul studiilor populaționale, cum ar fi Studiul de Indicatori</p>

	<p>indicatorii ODD, Agenția Națională de Sănătate Publică să fie substituită cu Biroul Național de Statistică.</p>	<p>Multipli în Cuiburi (MICS). Indicatorul a fost produs la nivel național în urma colectării datelor Studiului MICS 2012 și este utilizat ca sursă primară, în continuare, pentru estimările anuale, de către organizațiile internaționale, până la realizarea unei noi runde a studiului. Agenția Națională pentru Sănătate Publică a fost implicată în realizarea MICS 2012.</p> <p>Se va vedea metodologia MICS și metadatele globale pentru indicatori ODD.</p> <p>Pentru a asigura comparabilitatea internațională, se propune o nouă redacție a indicatorului “5.3.1 Proporția femeilor cu vârsta de 20-24 ani care pentru prima dată s-au căsătorit sau au fost într-o relație de cuplu, înainte de vârsta de 15 ani și înainte de vârsta de 18 ani”.</p>
	<p>16. <i>La ținta 5.4: Recunoașterea și aprecierea îngrijirii și lucrului casnic neplătit prin furnizarea de servicii publice, infrastructurii și politicilor de protecție socială</i>, indicatorul 5.4.1.1: Ponderea asistenților personali femei (care îngrijesc de persoane cu dizabilități severe), propunem excluderea Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale din lista instituțiilor responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD. Potrivit prevederilor pct. 9, subpct. 4, litera d) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale Asistență Socială, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1263/2016, Agenția Națională Asistență Socială asigură, trimestrial, generalizarea rapoartelor prezentate de către direcțiile generale finanțe ale unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și ale UTA Găgăuzia și prezentarea acestora Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Biroului Național de Statistică.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>17. <i>La Ținta 5.5. Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și egalității de șanse la posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică</i>, propunem</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Cancelaria de Stat a fost inclusă ca fiind responsabilă de monitorizarea și evaluarea participării femeilor/ deținerii</p>

	<p>inclusiunea Cancelariei de Stat în calitate de instituție responsabilă de monitorizarea și evaluarea realizării țintei, reieșind din competențele Cancelariei de Stat în elaborarea Raportului anual cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, conform prevederilor Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.</p>	<p>de către acestea a funcțiilor de conducere în sistemul administrației publice. Totodată, se consideră relevant ca Ministerul Muncii și Protecției Sociale, să fie menținut, or ținta ODD 5.5 presupune monitorizarea și evaluarea participării depline și eficiente a femeilor la posturi de conducere în general, nu doar în cadrul entităților guvernamentale.</p>
	<p>18. <i>La indicatorul 5.6.1. Ponderea femeilor în vârstă de 15-49 de ani care iau decizii independente cu privire la relații sexuale, utilizarea contracepției și sănătatea sexuală și reproductivă, urmează să fie stabilită modalitatea de colectare și calculare a indicatorului.</i></p>	<p>Nu este o propunere/recomandare.</p> <p>Indicatorul este obținut prin aplicarea anumitor întrebări stabilite în studii populaționale cum ar fi Studiul Generației și Gen (GGS), Studiul de Indicatori Multipli în Cuiburi (MICS). Se va vedea metodologia MICS/GGS.</p>
	<p>19. <i>La Ținta 5.a. Efectuarea de reforme pentru garantarea femeilor drepturi egale asupra resurselor economice, accesului la proprietate și control asupra terenurilor și a altor forme de proprietate, serviciilor financiare, moștenirii și resurselor naturale, în conformitate cu legislația națională, considerăm necesar excluderea Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale din lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării Țintelor, deoarece realizarea directă a activităților stipulate în ținta prenotată este în responsabilitatea Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului și Ministerului Justiției.</i></p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Ministerul Justiției a fost adăugat în lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea țintei.</p> <p>Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului este instituția în principal responsabilă de monitorizarea și evaluarea țintei 5.a, iar Ministerul Muncii și Protecției Sociale este instituția cu rol coordonator în implementarea programelor în domeniul egalității dintre bărbați și femei și monitorizarea implementării recomandărilor comitetelor internaționale, în particular Convenția pentru Eliminarea tuturor Formelor de Discriminare împotriva Femeilor.</p>
	<p>20. <i>La Ținta 5.c. Adoptarea și consolidarea politicilor adecvate și legislației aplicabile pentru promovarea egalității de gen și abilitare a femeilor și fetelor la toate nivelurile, propunem includerea în lista Instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării Țintelor toate ministerele și alte autorități administrative centrale, în baza art. 15, lit. e) din Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați.</i></p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Se completează conform prevederilor normative menționate. Totodată, urmarea a reorganizării ministerelor, se propune ca entitate coordonatoare pentru monitorizarea și evaluarea țintei respective să fie Ministerul Muncii și Protecției Sociale.</p>

	<p>21. La indicatorul 7.1.2 Ponderea gospodăriilor după principalele surse de energie utilizate pentru necesitățile casnice (prepararea bucatelor, încălzire), informăm că Agenția Națională pentru Sănătate Publică nu deține competențe în colectarea datelor necesare pentru calcularea indicatorului.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Indicatorul este obținut prin aplicarea anumitor întrebări stabilite în studii populaționale cum ar fi Studiul de Indicatori Multipli în Cuiburi (MICS). Agenția Națională pentru Sănătate Publică a fost implicată în realizarea MICS 2012.</p> <p>Se va vedea metodologia MICS.</p>
	<p>22. <i>La ODD 10: Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta, Ținta 10.1 Până în 2030, realizarea și susținerea în mod progresiv a creșterii veniturilor pentru 40 la sută din limita de jos a populației, la o rată mai mare decât media națională și Ținta 10.2 Până în 2030, abilitarea și promovarea incluziunii sociale, economice și politice a tuturor, indiferent de vârstă, sex, dizabilitate, rasă, etnie, origine, religie sau statut economic sau de altă natură,</i> din lista Instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării Țintelor, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale urmează a fi exclus, deoarece nu deține competențe în monitorizarea și evaluarea indicatorilor de sărăcie, și anume a indicatorilor 10.1.1.a., 10.1.1.b. și 10.2.1. Argumentele au fost expuse mai sus la ODD 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context, Țintele 1.1 și 1.2. Totodată, considerăm oportun includerea Ministerului Economiei și Infrastructurii în calitate de instituție responsabilă de monitorizarea și evaluarea realizării Țintelor, deoarece creșterea veniturilor populației preponderent este asigurată de activitatea economică, pe când protecția socială, domeniu de competență al Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, asigură susținerea persoanei/familiei aflate în dificultate pentru revenirea la ciclul social-economic obișnuit.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>În lista autorităților responsabile de monitorizarea și evaluarea Țintelor ODD 10.1 și 10.2 se va menține Ministerul Muncii și Protecției Sociale, precum și se va completa cu Ministerul Economiei .</p> <p>În susținerea opiniei se menționează.</p> <p>Conform misiunii MMPS este responsabil de a analiza situația și identifica problemele și cauzele acestora, respectiv, de a elabora politici din/în domeniile date în competența sa (muncă, protecție socială și demografie). Consecutiv, conex ariei de politici aferente asistenței sociale (parte componentă a domeniului protecție socială) se evidențiază atribuțiile ministerului ce ținesc nemijlocit obiectivul de eradicare a sărăciei, prin politici de incluziune și asistență socială, inclusiv, pe categorii dezagregate ale populației. În acest sens se aduc ca exemple:</p> <p>(i) Coordonarea procesului de analiză, elaborarea și promovarea implementării politicilor și cadrului normativ în domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice, familiilor vulnerabile cu venituri mici, persoanelor fără domiciliu, persoanelor care trăiesc cu HIV/SIDA, consumatorilor de substanțe psihoactive, veteranilor de război, persoanelor care au avut de suferit</p>

		<p>de pe urma catastrofei de la C.A.E. Cernobîl și altor avarii cu radiație ionizantă;</p> <p>(ii) Coordonarea procesului de dezvoltare a cadrului legal privind crearea serviciilor sociale de către autoritățile administrației publice locale (nivelul unu și doi) adresate persoanelor vârstnice și persoanelor adulte aflate în dificultate;</p> <p>Realizarea acestor sarcini, inclusiv, elaborarea politicilor conexe lor, poate fi realizată argumentat și eficient doar în condiții de monitorizare și evaluare a situației în domeniu, reflectată prin indicatori statistici corespunzători.</p> <p>În partea ce vizează Ministerul Economiei, entitatea, conform HG 143/2021, monitorizează și analizează evoluția social-economică a RM și elaborează politici publice menite să asigure dezvoltarea economică durabilă a țării asigurând astfel, pe de o parte, creșterea veniturilor populației, iar pe de altă parte, sustenabilitatea sistemului de protecție socială. În opinia noastră, Ministerul Economiei urmează a fi în nu poate fi exclus din procesul de monitorizare și evaluare a indicatorilor sărăciei.</p>
	<p>23. <i>La Ținta 10.3 Asigurarea oportunităților egale și reducerea inegalității rezultatelor, inclusiv prin eliminarea legilor, politicilor și practicilor discriminatorii, și promovarea legislației, politicilor și acțiunilor corespunzătoare în acest sens, lista Instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării Țintelor urmează să fie completată cu Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurării Egalității și Ministerul Justiției, în baza Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității.</i></p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării Țintelor completată cu Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurării Egalității și Ministerul Justiției.</p>
	<p>24. <i>La Ținta 10.4. Adoptarea politicilor, în special fiscale, salariale și de protecție socială și realizarea progresivă a unei egalități sporite, în</i></p>	<p>Se acceptă parțial</p>

	<p>lista Instituțiilor responsabile de monitorizare și evaluarea realizării țintelor urmează a fi inclus Ministerul Finanțelor, instituție ce deține atribuții de elaborare a politicilor fiscal și salariale.</p>	<p>Se completează cu Ministerul Finanțelor, totodată, la propunerea acestuia din ținta 10.4. a fost exclusă sintagma “ <i>în special fiscale</i>”.</p>
	<p>25. La indicatorul 16.2.1 Ponderea copiilor (1-14 ani) care au fost supuși violenței fizice de orice fel sau psihologice din partea întreprinzătorului, în ultima lună, informăm că Agenția Națională pentru Sănătate Publică nu colectează acest indicator și urmează să fie stabilită sursa de date.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Indicatorul a fost produs la nivel național în urma colectării datelor Studiului de Indicatori Multipli în Cuiburi (MICS) și este utilizat ca sursă primară, în continuare, pentru estimările anuale, de către organizațiile internaționale, până la realizarea unei noi runde a studiului.</p> <p>Agenția Națională pentru Sănătate Publică a fost implicată în realizarea MICS 2012.</p>
	<p>26. La Ținta 16.b. <i>Promovarea și implementarea legislației și politicilor nondiscriminatorii pentru dezvoltare durabilă</i>, în lista Instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor urmează să fie incluși subiecții cu atribuții în domeniul prevenirii și combaterii discriminării și asigurării egalității, conform art. 10 al Legii 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, care include și Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurării Egalității.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Lista instituțiilor responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor completată cu Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurării Egalității și Ministerul Justiției.</p>
	<p>27. La indicatorul 17.19.2.b. Rata înregistrării nașterilor și deceselor, informăm că Agenția Națională pentru Sănătate Publică nu este furnizor de astfel de date.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Înregistrarea nașterilor și deceselor este informația de care dispune ANSP, ASP deține informația cu referință la născuți-vii și decedați înregistrați în RSP, iar BNS având informația de la ambele instituții poate calcula indicatorul 17.19.2.b.</p>
Banca Națională a Moldovei	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	

<p>(aviz nr.10-07-02-1/7/1685 din 15.06.2021)</p>	<p>1. BNM desemnată printre instituțiile responsabile de „monitorizarea și evaluarea realizării țintelor naționale ODD” (țintele 8.10, 10.5, 10.c, 17.3, 17.4), precum și de „stabilirea a unor valori de referință și ținte intermediare finale” (pct.2, lit.(a), pag. 1).</p> <p>În acest context, subliniem că, atribuțiile Băncii Naționale - în calitate de autoritate publică autonomă, sunt circumscrise de un șir de legi, precum Legea 548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Legea 202/2017 privind activitatea băncilor, Legea 114/2012 cu privire la serviciile de plată și moneda electronică, Legea 62/2008 privind reglementarea valutară, Legea 232/2016 privind redresarea și rezoluția băncilor, Legea 550/1995 cu privire la lichidarea băncilor și nu pot fi atribuite prin Hotărâre de Guvern.</p> <p>Opinăm că, implementarea Agendei 2030 urmează să fie organizată prin lege. Or, constatăm că un act la nivel de lege privind implementarea acesteia nu există. În acest sens, subliniem că potrivit art. 14 din Legea 100/2017 cu privire la actele normative, unul dintre scopurile adoptării Hotărârii de Guvern este „pentru exercitarea atribuțiilor Guvernului și pentru organizarea executării legilor”, iar conform art. 37 din Legea 136/2017 cu privire la Guvern hotărârile Guvernului „se adoptă pentru organizarea executării legilor”, or, remarcăm că proiectul prezentat spre avizare nu conține în clauza de adoptare un temei legal.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În susținerea opiniei autorilor proiectului se aduc următoarele argumente. Lista actelor normative indicate în avizul BNM nu este una exhaustivă, or conform Legii nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială, Banca Națională a Moldovei este producător de date statistice oficiale, prin urmare dezvoltă și produce statistică oficială din domeniul său de competență, în corespundere cu principiile fundamentale ale statisticii oficiale (a se vedea art. 6). În partea ce vizează „stabilirea țintelor intermediare și finale”, remarcăm că, BNM, asemeni oricărei organizații, stabilește, conform misiunii și scopului său, obiective strategice, ancorate într-o anumită perioadă de timp, pe care le implementează și, inclusiv, monitorizează. Drept exemplu pot fi menționate: Planul strategic al Băncii Naționale a Moldovei pentru anii 2013-2017, aprobat prin Hotărârea Consiliului de Administrație al BNM nr. 209 din 13 septembrie 2012 și prin Hotărârea Comitetului Executiv al BNM nr.47 din 1 octombrie 2015; și Obiectivele Strategice pentru anii 2018-2020 (1. Perfectarea cadrului de politică monetară și optimizarea implementării politicii monetare; 2. Consolidarea funcției de stabilitate financiară și gestiune macroprudențială; 3. Consolidarea sectorului bancar și implementarea supravegherii bazate pe risc; 4. Sporirea calității monedei naționale și a nivelului de utilizare a plăților fără numerar; 5. Consolidarea capacității și a eficienței instituționale). Totodată, în vederea asigurării unei monitorizări eficiente, precum și evaluări obiective a gradului de realizare a obiectivelor setate, conform practicilor și standardelor general acceptate, se recomandă stabilirea unor indicatori de referință cu</p>
---	---	---

		<p>ținte/valori intermediare și finale spre care tinde organizația în perioada de timp pentru care își planifică activitatea. În lumina celor expuse, corelat cu asumarea de către statul Republica Moldova a angajamentului internațional de a implementa cele 17 Obiective de Dezvoltare Durabilă (ce integrează 169 de ținte din toate domeniile sferei socio-economice) ale Agendei 2030, remarcăm că fiecare entitate națională, urmează să-și aducă aportul, conform misiunii și domeniului de competență, la realizarea acestui angajament internațional.</p> <p>În partea ce vizează reglementarea prin lege a obligației autorităților naționale de a implementa Agenda 2030, menționăm că, împărtășim în totalitate opinia respectivă. Cu atât mai mult că, începând cu anul 2017, Guvernul a inițiat procesul de elaborare a proiectului Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”, ce urma să fie aprobat prin lege, document vizionar de dezvoltare a țării ce integrează la nivel național Obiectivele de Dezvoltare Durabilă și țintele acestora, considerate ca fiind acceleratoare/catalizatoare pentru dezvoltarea tuturor domeniilor sferei socio-economice. Spre regret, deși au fost realizate mai multe tentative de promovare a proiectului de lege, din motive ce nu pot fi imputate Guvernului, nu s-a reușit parcurgerea tuturor etapelor prin care urmează să treacă acesta pentru a căpăta forță juridică. Cu toate acestea, promovarea proiectului de lege pentru aprobarea Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”, rămâne o prioritate, inclusiv, pentru Guvernul format urmare a alegerilor parlamentare anticipate din 2021, or angajamentul de a implementa la nivel național Agenda 2030 nu poate fi contestat. În această ordine de idei, prin elaborarea și promovarea proiectului HG cu privire la aprobarea cadrului național</p>
--	--	--

		de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030, inițiativă a Guvernului promovată în conformitate cu prevederile art. 5 a Legii nr. 136/2017 cu privire la Guvern, se urmărește crearea și descrierea unui mecanism utilizat de Guvern și alte entități publice pentru a monitoriza implementarea reformelor, măsura calitatea vieții cetățenilor, lua decizii ulterioare de eficientizare și/sau accelerare în domeniile care prezintă restanțe/regres.
	<i>La proiectul Hotărârii de Guvern:</i>	
	16. <i>La p. 3 a): „Ministerele, alte autorități administrative centrale și instituții publice vor prezenta Biroului Național de Statistică anual, până la data de 1 aprilie, date actualizate privind indicatorii de monitorizare a ODD conform Anexei, produși conform domeniilor de competență” (pag.1), atenționăm că datele aferente indicatorului național ODD 17.3.2 „Volumul remiterilor personale ca procent din PIB (recalculat în dolari americani) și indicatorului național ODD 17.4.1 „Serviciul datoriei externe publice și public garantate ca proporție din total export de bunuri și servicii”, pot fi prezentate către BNS cel mai devreme pe 1 aprilie, după publicarea oficială a datelor pe site-ul BNM pe 31 martie, conform prevederilor ARC SDDS.</i>	Se acceptă. Datele se vor prezenta pe 1 aprilie către BNS.
	<i>La anexa proiectului:</i>	
	17. <i>La ținta națională ODD 17.3 „Mobilizarea resurselor financiare suplimentare” și ținta națională ODD 17.4 „Atingerea sustenabilității datoriiilor pe termen lung prin intermediul unor politici coordonate, care vizează stimularea finanțării datoriiilor, reducerea datoriiilor și restructurarea datoriiilor, pentru a reduce povara datoriei”, evidențiem că monitorizarea și evaluarea realizării țintelor date nu ține de competența BNM;</i>	Se acceptă. Se substituie cu Ministerul Finanțelor - responsabil pentru monitorizarea țintelor 17.3 și 17.4.
	18. <i>La indicatorul național ODD 8.10.2.1 „Conturi bancare la 100 000 populație (18+)”, sugerăm includerea diviziunii pe sexe a conturilor</i>	Se acceptă.

	<p>bancare ale persoanelor fizice și excluderea din coloana „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU” a indicatorului „inclusiv curente”;</p>	
	<p>19. <i>La indicatorul național ODD 9.3.2 „Cota întreprinderilor mici (până la 49 salariați) care au accesat credite și/sau împrumuturi pe parcursul anului, inclusiv pe sectorul industrie” și indicatorul național ODD 9.3.2.1. „Pondereea valorii creditelor și împrumuturilor accesate de întreprinderile mici (până la 49 salariați) pe parcursul anului în total valoarea creditelor și împrumuturilor accesate de către întreprinderi, inclusiv pe sectorul industrie”, vă informăm că BNM nu deține astfel de informație pentru a fi furnizată</i></p>	<p>Nu se accepta.</p> <p>În 2019, BNM a furnizat date dezagregate cu privire la indicatorii 9.3.2 și 9.3.2.1, pe total țară, care au fost furnizate spre utilizare Cancelariei de stat și APC în vederea elaborării Raport de evaluare voluntară națională privind implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (Raport VNR). Deci datele sunt disponibile pentru acești indicatori.</p> <p>Dezagregările solicitate conform metadatelor globale vor face subiect al dezvoltării ulterioare (conform p. 2 c) din proiectul HG).</p>
	<p>20. <i>La indicatorul național ODD 10.5.1 „Stabilitatea financiară”, propunem completarea listei de indicatori indicați în coloana „Nivelul de dezagregare recomandat de ONU” cu indicatorul NPL dezagregat pe principalele ramuri ale economiei: Credite acordate agriculturii și industriei alimentare, Credite imobiliare, Credite acordate industriei și Credite acordate domeniului de servicii;</i></p>	<p>Se accepta.</p> <p>Se includ dezagregările pentru NPL (<i>non-performing loans/ credite neperformante</i>):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Credite acordate agriculturii și industriei alimentare, - Credite imobiliare, - Credite acordate industriei - Credite acordate domeniului de servicii.
	<p>21. <i>La indicatorul național ODD 10.c.1 „Costurile de remitere ca proporție din suma încasată”, propunem să fie specificată Banca Mondială în calitate de „Instituție responsabilă de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD”, deoarece informația referitor la costurile privind remiterile este prezentată în rapoartele efectuate de către această instituție internațională, ea deținând date și analize cu privire la acest indicator. Având în vedere că în țara noastră predomină în mare parte fluxul de remiteri de intrare (recepționate) în Republica Moldova, care sunt taxate din țara de origine, BNM conform ariei de competență, nu are posibilitatea de a influența comisioanele stabilite în alte țări de operatorii de remiteri sau agenții acestora, respectiv, nu poate să monitorizeze costurile medii privind remiterile.</i></p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Instituțiile internaționale sunt indicate doar în calitate de parteneri ai instituțiilor naționale responsabile de producerea/furnizarea indicatorilor ODD.</p>

Centrul Național Anticorupție (aviz nr.06/2-3211 din 21.05.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<p>1. La Ținta ODD 16.4.1, și anume Centrul Național Anticorupție, aceasta este nejustificată și necesită a fi reformulată.</p> <p>Conform art.4 alin.(1) lit. g) din Legea nr.1104/2012 cu privire la Centrul Național Anticorupție, ”În atribuțiile Centrului intră recuperarea bunurilor infracționale”.</p> <p>Astfel, se reține că monitorizarea și evaluarea fluxurilor ilicite financiare este o atribuție improprie Centrului Național Anticorupție. CNA nu dispune de careva date sau surse de date privind valoarea fluxurilor financiare intrare/ieșire din țară.</p> <p>Se recomandă reformularea țintei 16.4.1 și se propune stabilirea Centrului Național Anticorupție ca instituție responsabilă doar de monitorizarea și evaluarea realizării țintei ODD privind consolidarea recuperării și returnării bunurilor ilicite.</p> <p>Totodată, cu referire la instituția responsabilă de furnizarea datelor sau sursei de date privind valoarea fluxurilor financiare intrare/ieșire din țară ilegal, sintagma ”Centrul Național Anticorupție” se va exclude și se va identifica o altă entitate responsabilă în acest sens, reieșind din competențele ce-i revin. Se propune analiza includerii Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, în atribuțiile căruia intră efectuarea investigațiilor financiare în scopul identificării sursei bunurilor suspecte de spălare a banilor și de finanțare a terorismului (art. 19 din Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>La instituții responsabile pentru furnizarea datelor pe indicatorul ODD 16.4.1 se stabilește Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, conform atribuțiilor (art. 19, alin. (1), lit. d) și n) din Legea nr.308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului).</p>
Oficiul Avocatului Poporului (aviz nr. 04-3/8 din 17.06.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<p>În ceea ce privește indicatorul 16.3.2.2. - <i>ponderea recomandărilor Avocatului Poporului, inclusiv Avocatului Poporului pentru drepturile copilului implementate de către autoritățile și instituțiile sesizate, care</i></p>	<p>Fără obiecții.</p>

	<i>rezultă din acțiunile procesual</i>). Avocatul Poporului își manifestă acordul și disponibilitatea de a prezenta datele dezagregate conform recomandărilor ONU.	
Agencia Guvernare Electronică (Aviz nr. 3007-30 din 20.05.2021)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Fără obiecții.
Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (Aviz nr. 02-282 din 12.05.2021)	Lipsa de obiecții și propuneri.	Fără obiecții.
Agencia Națională pentru Sănătate Publică (aviz nr.01-23/3076 din 09.06.2021.	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. <i>La ODD 2: Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile, indicatorii: 2.2.1 Prevalența retardului statural printre copii în vârstă de până la 5 ani; 2.2.2.a. Prevalența supraponderalilor printre copii în vârstă de până la 5 ani; 2.2.2.b. Prevalența retardului ponderal printre copii în vârstă de până la 5 ani; 2.2.3 Prevalența anemiei la femeile în vârstă de 15-49 ani, informăm că Agenția Națională pentru Sănătate Publică a inițiat revizuirea formularelor statistice în Asistența Medicală Primară pentru includerea acestora în procesul de colectare a datelor administrative. Totodată, indicatorii menționați supra vor fi colectați în continuare prin studiile comportamentale efectuate cu o periodicitate de o dată la 3-5 ani</i>	Nu este o propunere/recomandare. Este de menționat că, la nivel global sursa stabilită pentru colectarea acestor indicatori sunt studiile populaționale.
2. Pentru indicatorii 3.7.1 Ponderea femeilor de vârstă fertilă (15-49 ani) cu necesități de planificare a familiei satisfăcute prin metode moderne		Nu este o propunere/recomandare.

	de contracepție și 3.8.1. Acoperirea cu servicii esențiale de sănătate, indice, urmează să fie stabilită definiția, metoda și sursele de date.	Indicatorul este obținut prin aplicarea anumitor întrebări stabilite în studii populaționale cum ar fi Studiul Generației și Gen (GGS), Studiul de Indicatori Multipli în Cuiburi (MICS).
	3. La indicatorii 3.9.1 Rata mortalității determinate de poluarea aerului în încăperi și celui ambiant la 100 mii populație și 3.9.2 Rata mortalității determinate de surse nesigure de apă, sanitație și igienă la 100 mii populație, propunem substituirea instituției responsabilă pentru furnizarea datelor sau surse de date cu Organizația Mondială a Sănătății.	Nu se acceptă. Instituțiile internaționale sunt indicate doar în calitate de parteneri ai instituțiilor naționale responsabile de producerea/furnizarea indicatorilor ODD.
	4. <i>La ODD, 4.2 Până în 2030, asigurarea faptului că toate fetele și băieții au acces la dezvoltarea timpurie de calitate, îngrijire și educația preșcolară, astfel încât să fie pregătiți pentru învățământul primar,</i> indicatorul 4.2.1 Indicele de dezvoltare timpurie a copilului până la 5 ani, indice, autoritatea menționează că la moment acesta nu se colectează și necesită mai multă claritate referitor la definirea acestuia, metoda de colectare și calculare, sursele de date.	Nu este o propunere/recomandare. Indicatorul este obținut prin aplicarea anumitor întrebări stabilite în studii populaționale, cum ar fi Studiul de Indicatori Multipli în Cuiburi (MICS). Indicatorul a fost produs la nivel național în urma colectării datelor Studiului MICS 2012 și este utilizat ca sursă primară, în continuare, pentru estimările anuale, de către organizațiile internaționale, până la realizarea unei noi runde a studiului. Se va vedea metodologia MICS.
	5. La indicatorul 5.3.I Rata căsătoriilor timpurii până la 15 și 18 ani pentru femeile în vârstă de 20-24 ani, propunem, în calitate de instituție responsabilă de furnizare datelor sau surse de date privind indicatorii ODD, Agenția Națională de Sănătate publică să fie substituită cu Biroul Național de Statistică.	Nu se acceptă. Indicatorul face parte din lista de indicatori globali și, conform metadatelor, indicatorul este obținut în cadrul studiilor populaționale, cum ar fi Studiul de Indicatori Multipli în Cuiburi (MICS). Indicatorul a fost produs la nivel național în urma colectării datelor Studiului MICS 2012 și este utilizat ca sursă primară, în continuare, pentru estimările anuale, de către organizațiile internaționale, până la realizarea unei noi runde a studiului. Agenția Națională pentru Sănătate Publică a fost implicată în realizarea MICS 2012. Se va vedea metodologia MICS și metadatele globale pentru indicatori ODD.

		Pentru a asigura comparabilitatea internațională, se se propune o nouă redacție a indicatorului “5.3.1 Proportia femeilor cu vârsta de 20-24 ani care pentru prima dată s-au căsătorit sau au fost într-o relație de cuplu, înainte de vârsta de 15 ani și înainte de vârsta de 18 ani”.
6. La indicatorul 5.6.1. Ponderea femeilor în vârstă de 15-49 de ani care iau decizii independente cu privire la relații sexuale, utilizarea contracepției și sănătatea sexuală reproductivă, și urmează să fie stabilită modalitatea de colectare și calculare a indicatorului.	Nu este o propunere/recomandare.	Indicatorul este obținut prin aplicarea anumitor întrebări stabilite în studii populaționale cum ar fi Studiul Generații și Gen (GGS), Studiul de Indicatori Multipli în Cuiburi (MICS). Se va vedea metodologia MICS/GGS.
7. La indicatorul 7.1.2 Ponderea gospodăriilor după principalele surse de energie utilizate pentru necesitățile casnice (prepararea bucatelor, încălzire). informăm că Agenția Națională pentru Sănătate Publică nu deține competențe în colectarea datelor necesare pentru calcularea indicatorului.	Nu se acceptă.	Indicatorul este obținut prin aplicarea anumitor întrebări stabilite în studii populaționale cum ar fi Studiul de Indicatori Multipli în Cuiburi (MICS). Agenția Națională pentru Sănătate Publică a fost implicată în realizarea MICS 2012. Se va vedea metodologia MICS.
8. La indicatorul 16.2.1 Ponderea copiilor (1-14 ani) care au fost supuși violenței fizice de orice fel sau psihologice din partea întreținătorului, în ultima lună informăm că Agenția Națională pentru Sănătate Publică nu colectează acest indicator și urmează să fie stabilită sursa de date.	Nu se acceptă.	Indicatorul a fost produs la nivel național în urma colectării datelor Studiului de Indicatori Multipli în Cuiburi (MICS) și este utilizat ca sursă primară, în continuare, pentru estimările anuale, de către organizațiile internaționale, până la realizarea unei noi runde a studiului. Agenția Națională pentru Sănătate Publică a fost implicată în realizarea MICS 2012.
9. La indicatorul 17.19.2.b. Rata înregistrării nașterilor și deceselor, informăm că Agenția Națională pentru Sănătate Publică nu este furnizor de astfel de date	Nu se acceptă.	

		Înregistrarea nașterilor și deceselor este informația de care dispune ANSP, ASP deține informația cu referință la născuți-vii și decedați înregistrați în RSP, iar BNS având informația de la ambele instituții poate calcula indicatorul 17.19.2.b.
Agencia Națională de Asistență Socială (Aviz nr.01/946 din 19.05.2021)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Agencia Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (Aviz nr.01-DCAJ/588 din 20.05.2021)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Agencia de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (Aviz nr.474/11 din 14.05.2021)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Agencia Națională pentru Curriculum și	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La proiectul Hotărârii:</i>	

Evaluare (aviz nr. A/13-15-99 din 02.06.2021)	Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare colectează și furnizează date privind indicatorii naționali ODD 4.1.1.c (i) și 4.1.1.c (ii) în baza Programului Internațional de Testare a Elevilor PISA. Datele colectate permit furnizarea informațiilor pe următoarele nivele de dezagregare: total pe țară, sexe, medii de reședință, spațiul socio-economic al elevilor. Datele cu privire la etnie și dizabilitate nu se colectează în cadrul Programului Internațional de Testare a Elevilor PISA și respectiv, nu pot fi prezentate informații pe aceste nivele de dezagregare.	Se acceptă. Pentru indicatorii 4.1.1.c (i) și 4.1.1.c (ii) se exclude dezagregarea pe etnii și dizabilitate. Conținutul chestionarului este stabilit la nivel internațional, țara nu poate interveni.
Agencia Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (aviz nr. 121 din 18.05.2021)	I. Obiecțiile II. Propunerile (recomandările) Propuneri de completare <i>la anexa 1 a proiectului Hotărârii Guvernului</i> cu ținta: <i>“Implementarea Programului Uniunii Europene din domeniul Cercetării și Inovării, întărirea capacităților Punctelor Naționale de Contact, reprezentanților oficiali, experților naționali și creșterea fondurilor europene pentru domeniile Cercetării și Inovării”</i> și indicatori: <i>Numărul proiectelor câștigate; Numărul de instruiri efectuate.</i>	Nu se acceptă. Ținta propusă, precum și indicatorii de monitorizare a acesteia, nu sunt relevante în contextul setului de ținte și indicatori ODD stabilite conform Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030.
Agencia de Administrare a Instanțelor de Judecătorești (fără aviz)	I. Obiecțiile II. Propunerile (recomandările) <i>La proiectul Hotărârii:</i>	Avizare pozitivă tacită în baza prevederilor pct. 192 din HG nr.610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.
Agencia „Apele Moldovei” (Aviz nr. 03-04/0782 din 15.06.2021)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.

Agenția „Moldsilva” (aviz nr.AM 01/03-735 din 15.06.2021)	I. Obiecțiile	.
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. La ODD 15, pct.15.1 se propune să fie revizuit termenul de realizare a obiectivului, având în vedere depășirea termenului limită stabilit <i>Până la 2020 asigurarea conservării, restabilirii și utilizării durabile a ecosistemelor de apă dulce terestre și interioare și a serviciilor acestora în special păduri în zone umede</i>	Se acceptă. Pentru ținta 15.1 se modifică termenul până în 2030.
	2. La ODD 15, pct.15.2 reieșind din practicile silvo-culturale aplicate în fondul forestier proprietate publică a statului gestionat de Agenția ”Moldsilva” termenul ”defrișare” nu este oportun și caracteristic a fi utilizat, acesta semnificând de fapt procedura de extragere a arborelui cu tot cu rădăcină, urmând substituirea sintagmei respective cu alte noțiuni specifice domeniului administrat.	Nu se acceptă. Ținta 15.2 face parte din lista țăintelor stabilite la nivel global și nu poate fi modificată din considerente de comparabilitate internațională, fiind, totodată, naționalizată de către autoritățile naționale în 2016/17.
3. Datele ce urmează a fi prezentate de Agenția ”Moldsilva”, vor fi cu excepția fondului forestier gestionat de alți deținători (APL, autorități publice, privat etc.) din considerentul că acești deținători nu prezintă asemenea informații în adresa Agenției ”Moldsilva”.	Nu se acceptă. În calitate de autoritate națională cu responsabilități în domeniu, în contextul implementării ODD, se vor include și realiza acțiuni privind îmbunătățirea sistemului de evidență cu scopul considerării fondului forestier integral cu dezagregări în funcție de deținători.	
Agenția de Mediu (aviz nr. 08/128/2021 din 27.05.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. La poziția 128, în denumirea indicatorului 6.3.2.a cuvântul „microbiologice” se va substitui cu cuvântul „microbiologici”, iar în coloana instituțiilor responsabile cuvintele „Serviciul Hidrometeorologic de Stat” se vor substitui cu cuvintele „Agenția de Mediu”.	Se acceptă. Instituția responsabilă pentru furnizarea datelor a fost modificată. De asemenea, a fost ajustată denumirea indicatorului (după consultarea cu Ministerul Mediului).
2. La poziția 185, la indicatorul 9.4.1.1. în coloana instituțiilor responsabile cuvintele „Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului” se vor substitui cu cuvintele „Agenția de Mediu”.	Se acceptă.	

	3. La poziția 220, la indicatorul 11.6.1. în coloana instituțiilor responsabile se va completa cu cuvintele „Agenția de Mediu”.	Se acceptă.
	4. La poziția 223, la indicatorul 11.6.2.1. în coloana instituțiilor responsabile cuvintele „Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului” se vor substitui cu cuvintele „Agenția de Mediu”.	Se acceptă.
	5. La poziția 241 în denumirea indicatorului 12.4.2.b cuvintele „în total deșeuri” se vor substitui cu cuvintele „din totalul deșeurilor”.	Se acceptă.
	6. La poziția 242 în denumirea indicatorului 12.5.1. cuvintele „în total” se vor substitui cu cuvintele „din totalul celor”.	Se acceptă.
Agenția pentru Eficiență Energetică (aviz nr.25-357 din 17.05.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	Propunem de a include în anexă Biroul Național de Statistică pentru criteriile 142-144, rubrica „Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD”, la proiectul de hotărâre examinat.	Se acceptă. La instituții responsabile pentru furnizarea datelor pentru indicatorii 7.2.1, 7.3.1.a., 7.3.1.b. se adaugă Biroul Național de Statistică.
Agenția Relații Funciare și Cadastru (aviz nr.36/01-08/399 din 16.06.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La anexa proiectului Hotărârii Guvernului, pct.270 de completat în coloana 4 cu următorul text „Menținerea și dezvoltarea SIA RSRM”.</i>	Nu se acceptă. Propunerea nu este relevantă pentru tabelul din Anexă, ci reprezintă o acțiune care va face subiect al dezvoltării ulterioare (conform p. 2 c) din proiectul HG).
Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale (Aviz nr.409/03 din 01.06.2021)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.

Agenția Servicii Publice (aviz nr. 01/5159 din 15.06.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La anexa proiectului:</i>	
	1. La pct. 312 (indicator – 16.9.1. Ponderea copiilor în vârstă de până la 5 ani care dispun de certificat de naștere) din anexa la proiectul de hotărâre, propunem completarea coloanei cu instituțiile responsabile și expunerea în următoarea redacție: „Biroul Național de Statistică, Agenția Servicii Publice, Agenția Națională pentru Sănătate Publică”. Aceasta din considerentul că, ponderea poate fi dedusă doar prin raportarea/suprapunerea datelor deținute de către Agenția Servicii Publice (date despre certificatele de naștere eliberate) și Agenția Națională pentru Sănătate Publică (date despre copii născuți în instituțiile medicale din țară) și calcularea respectiv a ponderii de către Biroul Național de Statistică.	Se acceptă.
2. La pct. 341 (indicator – 17.19.2.b Rata înregistrării nașterilor și deceselor), propunem modificarea textului din coloana „instituții responsabile de furnizarea datelor” prin poziționarea Biroului Național de Statistică primei în listă, din considerente analogice expuse supra. Astfel Agenția Servicii Publice va prezenta informații privind înregistrarea nașterilor și deceselor, Agenția Națională pentru Sănătate Publică va prezenta informații privind faptele de naștere și deces, iar Biroul Național de Statistică urmând a calcula rata în baza informațiilor recepționate.	Se acceptă.	
Agenția Achiziții Publice (Aviz nr. 27/216-596 din 28.05.2021)	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.
Agenția de Investiții	Lipsa de obiecții și propuneri	Fără obiecții.

(Aviz nr. 08-730 din 15.06.2021)		
Biroul Relații cu Diaspora (aviz din 17.06.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	La proiectul Anexei, indicatorul <i>10.7.1 Ponderea costurilor de angajare la muncă peste hotare în veniturile anuale în țara de destinație</i> , la rubrica Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD, este necesară excluderea Biroului Relații cu Diaspora și substituirea cu Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, în calitate de autoritate responsabilă de colectarea datelor în conformitate cu indicatorul menționat supra.	Se acceptă. Este binevenită realizarea unei noi runde a Studiului „Migrația în scop de muncă” (desfășurat în 2019, de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale cu suportul partenerilor de dezvoltare) cu accent pe indicatorul ODD 10.7.1.
Casa Națională de Asigurări Sociale (aviz nr. 2356 din 27.05.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La anexa Hotărârii:</i>	
	<i>La Obiectivul de dezvoltare durabilă 1: Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context</i> Ținta 1.3 Implementarea unui sistem de protecție socială adecvat la nivel național pentru o acoperire substanțială a celor mai săraci și vulnerabili până în 2030:	
	1. La indicatorul 1.3.1.a., cuvintele ”de asigurări sociale ” de substituit cu cuvintele ”pentru limită de vârstă”.	Se acceptă. Indicatorul a fost ajustat.
2. La indicatorul 1.3.1.b., cuvintele ”prestații sociale pentru copii (indemnizații pentru creșterea și îngrijirea copilului)” de substituit cu cuvintele ”indemnizații adresate familiilor cu copii (indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului până la împlinirea vârstei de 2 ani persoanelor neasigurate, indemnizații pentru îngrijirea copilului persoanelor asigurate)”.	Se acceptă. Indicatorul 1.3.1.b a fost ajustat: cuvintele „cu prestații sociale pentru copii (indemnizații pentru creșterea și îngrijirea copilului)” de substituit cu cuvintele „indemnizații adresate familiilor cu copii (indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului până la împlinirea	

		vârstei de 2 ani persoanelor neasigurate, indemnizații pentru îngrijirea copilului persoanelor asigurate)”. Se acceptă. Instituția responsabilă de furnizarea datelor substituită.
	3. La indicatorul 1.3.1.g., instituția responsabilă de furnizarea datelor ”Casa Națională de Asigurări Sociale” urmează a fi substituită cu ”Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale”.	
Compania Națională de Asigurări în Medicină (aviz nr.01-02/1300 din 03.06.2021)	I. Obiecțiile	.
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>În anexa la proiectul Hotărârii de Guvern:</i>	
	1. la rubrica <i>Denumire indicatori naționali ODD</i> , indicatorul 3.8.1.1 urmează a fi completat în final cu cuvintele „ <i>naționale compensate din fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală</i> ”. Temeinicia completării indicatorului respectiv derivă din faptul că termenul „ <i>medicament esențial</i> ” poate fi interpretat ca medicament esențial definit prin Lista de Medicamente Esențiale a Organizației Mondiale a Sănătății sau Lista de Medicamente Esențiale Naționale aprobate de către Ministerul Sănătății Muncii și Protecției Sociale. Astfel, completarea pct.3.8.1.1 cu cuvintele „naționale compensate din fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală” este indispensabilă în contextul în care instituția responsabilă de furnizarea acestor date este Compania Națională de Asigurări în Medicină, or formularea inițială a indicatorului dat presupune nu doar medicamentele esențiale compensate din fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală și utilizate în condiții de ambulatoriu dar și medicamentele incluse în Programele Naționale și necesarul instituțiilor medico-sanitare publice și achiziționate centralizat de către Centrul Național de Achiziții Publice în Sănătate – medicamente utilizate în condiții de staționar	Se acceptă. Indicatorul a fost completat.
	2. <i>Nivelul de dezagregare recomandat de ONU³</i> de la indicatorul 3.8.1.1 necesită a fi expus în redacție nouă, după cum urmează: „ <i>Total pe țară, sex, grupe de vârstă, maladii</i> ”.	Se acceptă. Nivelul de dezagregare ajustat.

	Necesitatea modificării nivelului de dezagregare a fost condiționată de capacitatea sistemului informațional „Medicamente compensate” de a furniza datele solicitate, astfel nivelul de dezagregare „ <i>mediu de reședință</i> ” nu este deținut de Compania Națională de Asigurări în Medicină.	
Comisia Electorală Centrală (aviz nr.CEC-8/4027 din 28.05.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. La criteriul nr. 111 ca fiind instituția responsabilă de furnizarea datelor despre ponderea femeilor alese în administrația publică locală, total pe țară, pe niveluri APL, în vederea realizării țintei naționale ODD „Asigurarea participării depline și eficiente a femeilor și egalității de șanse la posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică”, în această privință comunicăm despre lipsa obiecțiilor.	Fără obiecții.
2. În ceea ce privește funcțiile de viceprimar, președinte și vicepreședinte de raion, pe motiv că alegerea acestora se face de către consiliul local, Comisia nu dispune astfel de informații. Suplimentar, menționăm că dreptul de a înainta candidaturi la posturile electivă îl au partidele politice, respectiv considerăm că sarcina primară de a asigura participarea deplină și eficientă a femeilor și egalitatea de șanse la posturi de conducere la toate nivelurile de luare a deciziilor în viața politică, economică și publică îi revine acestora.	Nu este o propunere/recomandare. Comisia Electorală Centrală este desemnată responsabilă de furnizarea datelor privind femeile alese în calitate de consilieri în APL de nivel I și II în urma organizării alegerilor locale generale, în timp ce Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale este responsabil de monitorizarea și evaluarea realizării țintei. În conformitate cu metadatele indicatorului, la calcularea indicatorului se includ doar pozițiile alese în urma alegerilor locale generale și se exclud pozițiile alese de către consiliul local. Indicatorul presupune luarea în calcul doar a puterii deliberative, celelalte poziții enumerate fiind autoritate executivă.	
Consiliul Coordonator al	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	

Audiovizualului (aviz nr. 645 din 20.05.2021)	<p>Consiliul Audiovizualului nu este responsabil de implementarea pct. 313/314, indicatorul 16.10.2.1. „<i>Acțiuni privind respectarea Legii privind accesul la informație</i>”.</p> <p>În acest sens, Consiliul Audiovizualului propune de a modifica proiectul de Hotărâre prin excluderea „Consiliului Audiovizualului” de la pct. 313/314, și anume indicatorul 16.10.2.1, deoarece nu are competențe de control asupra activității autorităților/instituțiilor publice referitor la respectarea Legii privind accesul la informație, drept care nu va avea posibilitate să realizeze acest obiectiv.</p>	Se acceptă. Indicatorul a fost pus în responsabilitatea Ministerului Justiției, Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal și Oficiului Avocatul Poporului.
Centrul pentru Resurse Genetice Animale (fără aviz)	I. Obiecțiile II. Propunerile (recomandările)	 Avizare pozitivă tacită în baza prevederilor pct. 192 din HG nr.610/2018 pentru aprobarea Regulamentului Guvernului.
Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității (aviz nr. 04/ 1127 din 03.06.2021)	I. Obiecțiile II. Propunerile (recomandările) 1. La acțiunea nr. 3.7 privind asigurarea accesului universal la serviciile de sănătate sexuală și reproductivă, inclusiv pentru planificarea familiei, informare și educație, Consiliul propune inserarea unui indicator suplimentar - <i>ponderea femeilor de vârstă fertilă (15-49 ani) cu necesități de planificare a familiei satisfăcute prin informare, educare și consiliere</i> . De asemenea, acest indicator urmează a fi dezagregat în special pe vârstă, dizabilitate, etnie, medii de reședință, statut socio-economic. În această privință, Comitetul pentru drepturile persoanelor cu dizabilități a recomandat Republicii Moldova, în repetate rânduri, să asigure dreptul femeilor cu dizabilități la sănătate sexuală și reproductivă în condiții de egalitate cu ceilalți. De asemenea, Comitetul pentru eliminarea discriminării rasiale a constatat faptul că populația de etnie romă se confruntă cu discriminare în acces la servicii de sănătate	 Nu se acceptă. Pentru completarea setului de indicatori cu un indicator adițional, acesta trebuie să dispună de o metodologie solidă de măsurare, sursă definită și instituție responsabilă de furnizarea acestuia. Indicatorul 3.7.1 se referă la planificare familială satisfăcută cu metode moderne de contracepție și este util în evaluarea gradului de acoperire cu programe și servicii de planificare familială. Accesul și utilizarea unui sistem eficient cu mijloace de prevenire a sarcinii ajută femeile și partenerii lor să își exercite drepturile de a decide în mod liber și responsabil numărul copiilor lor având informații, educație și mijloace să o facă. Indicatorul privind satisfacerea cererii de planificare

	<p>și a recomandat statului să continue implementarea măsurilor pentru a îmbunătăți accesul acesteia la servicii de sănătate.</p>	<p>familială cu metode moderne este important pentru analiza sănătății mamei și copilului prin prevenirea sarcinilor nedorite și a sarcinilor care prezintă un risc mai mare din punct de vedere obstetrical.</p> <p>De asemenea, scopul acestui indicator este mai îngust și nu poate să măsoare accesul populației la toate serviciile de sănătate.</p>
	<p>3. În acțiunea nr. 4.5 se prevede asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională a persoanelor vulnerabile, inclusiv a persoanelor cu dizabilități și copiilor în situații vulnerabile până în 2030, Consiliul remarcă faptul că aceasta nu conține indicatori dezagregați care să evalueze gradul de încadrare a copiilor în situații vulnerabile în învățământul primar și secundar general și a copiilor de etnie romă, deși aceste aspecte sunt cuprinse de acțiune în sine.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>În cadrul țintei 4.5, reieșind din obiectivele politicilor de dezvoltare a educației, la procesul de naționalizare (2016/17) grupuri vulnerabile ale populației s-au considerat din mediu rural, cu dizabilități, minorități etnice.</p> <p>Totodată, indicatorii propuși la ținta 4.5 sunt indici de paritate pentru a măsura nivelul general al disparității între două <u>subpopulații</u> de interes în raport cu un indicator dat.</p> <p>Pentru anumite grupuri vulnerabile nu sunt disponibile careva componente ale indicelui, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - copii cu dizabilități - sunt lipsă datele privind numărul total de copii cu dizabilități (în total număr copii din țară) - copiilor de etnie romă - în instituțiile de învățământ nu se duce evidența elevilor pe etnii - copii săraci - lipsesc date privind rata de cuprindere a copiilor săraci pe nivele de învățământ.
	<p>4. La acțiunea 4.a ce vizează construirea și modernizarea infrastructurii în instituțiile de învățământ astfel încât să corespundă necesităților copiilor, fetelor și băieților și persoanelor cu dizabilități și oferirea unui mediu de învățământ sigur, non-violent și incluziv pentru toți,</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Nivelul de dezagregare ajustat, inclus pe medii de reședință.</p>

	<p>Consiliul propune dezagregarea tuturor indicatorilor ce se referă la ponderea instituțiilor de învățământ modernizate sau accesibilizate inclusiv pe criteriul de mediu urban/rural.</p>	
	<p>5. În indicatorul național nr. 10.3.1 <i>Ponderea populației care a comunicat că în ultimele 12 luni s-a simțit vreodată discriminată sau hărțuită în baza unui motiv interzis de dreptul internațional al drepturilor omului</i>, Consiliul menționează faptul că nu dispune de resurse bugetare alocate în acest sens anual. Respectiv, până în prezent, evaluarea percepțiilor și atitudinilor din societate față de egalitate, rezultate în două studii privind percepțiile și atitudinile față de egalitate în Republica Moldova realizate în 2015 și, respectiv 2018, a fost posibilă grație sprijinului partenerilor de dezvoltare în cadrul proiectelor de asistență.</p> <p>Consiliul atenționează despre imposibilitatea de a asigura raportarea anuală a progreselor pe marginea acțiunii nr. 10.3, în partea ce ține de indicatorul menționat, așa cum prevede pct. 3 lit. a) din proiectul de Hotărâre de Guvern examinat. Totodată, raportarea urmează a fi asigurată în măsura în care realizarea unor asemenea studii va fi posibilă și oportună.</p>	<p>Nu este o propunere/recomandare.</p> <p>Este de menționat că la nivel global sursa stabilită pentru colectarea multor indicatori ODD, inclusiv indicatorul 10.3.1, sunt studiile în gospodăriile casnice, care sunt desfășurate în practica internațională anual sau cu o anumită periodicitate, precum ar fi cazul dat.</p>
	<p>6. La acțiunea nr. 5.2 <i>Prevenirea și eliminarea violenței împotriva fetelor și femeilor, inclusiv traficul</i>, Consiliul propune dezagregarea indicatorilor 5.2.1 și 5.2.2 inclusiv pe criteriu de dizabilitate.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Indicatorii s-au completat cu dezagregarea pe criteriu de dizabilitate.</p>
	<p>7. Consiliul consideră necesară dezagregarea indicatorului nr. 16.1.3 <i>Proporția femeilor supuse violenței fizice sau sexuale, în ultimele 12 luni</i>, inclusiv pe criteriu de dizabilitate și statut socio-economic.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Indicatorul s-a completat cu dezagregările pe criteriu de dizabilitate și statut socio-economic.</p>
	<p>8. În egală măsură, este oportună completarea indicatorului nr. 16.3.2.2. <i>Ponderea recomandărilor Avocatul Poporului (inclusiv Avocatul Poporului pentru drepturile copilului) implementate de către autoritățile și instituțiile sesizate (care rezultă din acțiunile procesuale) cu sintagma “și Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității”</i>.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A fost ajustată denumirea indicatorului național conform propunerii.</p>

	<p>9. Acțiunea nr. 16.b. Promovarea și implementarea legislației și politicilor nondiscriminatorii pentru dezvoltare durabilă nu conține indicatori de monitorizare a activității instituțiilor responsabile indicate - Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției și Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale. De asemenea, unicul indicator pentru această acțiune, nr. 16.b.1. Ponderea populației care a comunicat că în ultimele 12 luni s-a simțit vreodată discriminată sau hărțuită în baza unui motiv interzis de dreptul internațional al drepturilor omului dublează indicatorul nr. 10.3.1, în privința căruia Consiliul s-a expus la pct.4.</p>	<p>Nu este o propunere/recomandare.</p> <p>Ținta 16.b și indicatorul 16.b.1 corespunde cu ținta și indicatorul global. Scopul acestui indicator de impact este de a măsura prevalența discriminării pe baza experienței personale raportate de populație și care ajută la măsurarea eficacității legilor, politicilor și practicilor nondiscriminatorii pentru diferite grupuri de populație. În procesul de naționalizare și revizuire nu au fost propuși indicatori adiționali de monitorizare a activității instituțiilor indicate.</p> <p>Pentru informare, setul global de indicatori ODD (https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list/) include indicatori repetitivi, care se consideră relevanți pentru monitorizarea progresului în implementarea a mai multe ținte din diferite ODD-ri.</p> <p>Exemplu în acest sens îl reprezintă țintele 10.3 și 16.b. care sunt monitorizate prin indicatori similari (10.3.1 = 16.b.1).</p>
<p>Consiliul Național pentru Asistența Juridică Garantată de Stat</p> <p>(Aviz nr. 69 din 27.05.2021)</p>	<p>Lipsa de obiecții și propuneri</p>	<p>Fără obiecții.</p>
<p>Consiliul Național pentru Determinarea Dizabilității și</p>	<p>Lipsa de obiecții și propuneri</p>	<p>Fără obiecții.</p>

<p>Capacității de Muncă (Aviz nr. 960 din 09.06.20210)</p>		
<p>Inspectoratul General al Poliției (aviz nr. 34/2-2035 din 11.06.2021)</p>	<p>I. Obiecțiile</p>	
	<p>II. Propunerile (recomandările)</p>	
	<p><i>La proiectul Hotărârii:</i></p>	
	<p>1. În conținutul proiectului, se recomandă ca în cadrul compartimentelor în care sunt vizate în calitate de instituții responsabile de realizarea anumitor acțiuni subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne, denumirea acestora să fie substituită cu textul ”Ministerul Afacerilor Interne”, întrucât acesta este organul superior, cu forța de decizie asupra acțiunilor subdiviziunilor vizate.</p>	<p>Se acceptă parțial. Se adaugă sintagma “al Ministerului Afacerilor Interne” la subdiviziunile din subordinea ministerului care au mandat oficial de colectare a datelor, acestea rămânând responsabile nemijlocit de producerea și furnizarea datelor - Inspectoratul General pentru Situații de Urgență, Inspectoratul General al Poliției. Conform HG nr.547/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului General al Poliției, în Anexa 1, pct. 10 “<i>Inspectoratul este investit cu următoarele drepturi: 10) să colecteze, să prelucreze și să păstreze informațiile despre persoanele care au săvârșit fapte ilicite sau prejudiciabile, să creeze și să utilizeze baze de date proprii, să utilizeze bazele de date ale altor autorități, cu respectarea prevederilor legislației cu privire la protecția datelor cu caracter personal</i>”, conform Anexei 2 dispune de Secția analiză și evidență statistică.</p>
	<p>2. La acțiunea 16.1.4 ”Ponderea persoanelor care se simt în siguranță în regiunea de reședință”, se propune revizuirea compartimentului ”Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD”, deoarece realizarea acțiunii prenotate excede domeniul de competență a Inspectoratului General al Poliției.</p>	<p>Se acceptă. La ”Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD”, pentru indicatorul 16.1.4 se înlocuiește Inspectoratul General al Poliției cu MAI.</p>

	3. În cadrul acțiunii nr.16.2 ”Stoparea abuzului, neglijării, exploatării, traficului și a tuturor formelor de violență și torturii copiilor”, indicatorul nr. 16.2.2 ., La compartimentul nivelul de dezagregare recomandat de ONU”, se recomandă completarea după sintagma ”țări de” cu cuvântul ”destinație”, în vederea exprimării corecte a sensului propoziției.	Se acceptă.
Inspectoratul General pentru Situații de Urgență (aviz nr. 19/7-956 din 31.05.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La Nota informativă:</i>	
	1. La întocmirea avizului consolidat, se recomandă a se ține cont că Nota informativă, la rubrica ”Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite” nu este argumentată suficient și ponderată în prevederi ce urmează să instituie reglementări necesare, suficiente și oportune, care să asigure stabilitatea, eficiența normativă în domeniul reglementat, fiind temeinic fundamentate.	Am luat act. Elaborarea proiectului normativ este condiționată de necesitatea asigurării cu date și evidențe pentru a monitoriza și evalua progresul în implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă ale Agendei 2030. Astfel, nu se urmărește reglementarea unor relații social-economice ci crearea și descrierea unui mecanism utilizat de Guvern și alte entități publice pentru a monitoriza implementarea reformelor, măsura calitatea vieții cetățenilor, lua decizii ulterioare de eficientizare și/sau accelerare în domeniile care prezintă restanțe/regres. Astfel, în opinia autorilor nota informativă este formulată într-o manieră suficientă și comprehensivă încât să informeze corespunzător entitățile avizatoare și societate privind condițiile care au stat la baza elaborării documentului și finalitățile urmărite.
2. Deoarece proiectul conține prevederi cu impact asupra bugetului de stat, nota informativă necesită includerea analizei impactului de reglementare, care va reprezenta argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, a necesității aprobării actului normativ.	Nu se acceptă. Precum este menționat în Nota informativă la proiectul HG, aplicarea prezentei hotărâri se va realiza în limitele mijloacelor bugetare alocate ministerelor, autorităților administrative centrale și instituțiilor publice vizate.	

		<p>Totodată, actul normativ prevede identificarea acțiunilor vizând producerea indicatorilor de monitorizare a ODD care lipsesc sau sunt parțial disponibili, sau cei care necesită ajustări (pct.6, subpunctul 1), alineatul b). din proiectul HG), precum și estimarea și alocarea mijloacelor necesare sau, după caz, atragerea resurselor externe pentru aceste scopuri (pct.2, subpunctul 3)).</p>
	<p><i>La proiectul de Hotărâre:</i></p>	
	<p>3. La ODD 11.5 și 13.1 se propune revizuirea utilizării cuvântului ”dezastru” sensul căruia, nefiind definit de cadrul normativ aferent, poartă un caracter ambiguu, astfel se propune substituirea cu sintagma ”situație excepțională”.</p>	<p>Se acceptă. În ținta 11.5 se înlocuiește “dezastre” cu “situații excepționale”. Totodată, ținta ODD 13.1 se prezintă într-o nouă formulare propusă de către MADRM (aviz nr.02-07/2163 din 21.06.2021), care nu conține cuvântul ”dezastru”.</p>
	<p>4. La ODD 1.5.a, 1.5.b, 1.5.c, 1.5.2, 11.5.1.a, .11.5.1.b, .11.5.1.c, 11.5.2.a, 11.5.2.b. se precizează că Inspectoratul General pentru Situații de urgență, la moment, poate genera date doar datele ce se referă la pct. 1.5.1.a. Cu referire la restul punctelor enunțate supra, se specifică că pentru generarea acestor date este necesară modificarea Bazei de date a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență, pentru care sunt necesare surse financiare.</p>	<p>Nu este o propunere/recomandare. În 2019, IGSU (Secția analiză și evidență statistică a DAEP a DGPSRM a IGSU) a furnizat date dezagregate cu privire la indicatorii 1.5.1.a, 1.5.1.c, 1.5.2, 11.5.1.a, 11.5.1.c care au fost furnizate spre utilizare Cancelariei de stat și APC în vederea elaborării Raport de evaluare voluntară națională privind implementarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (Raport VNR). Deci datele sunt disponibile pentru acești indicatori. Cu privire la indicatorii ODD 1.5.1.b, 11.5.1.b, 11.5.2.a, 11.5.2.b, în proiectul HG privind aprobarea cadrului național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030 se completează pct.1, cu subpunctul c) “producerea indicatorilor de monitorizare a ODD care lipsesc sau sunt parțial disponibili, sau cei care necesită ajustări, cu alocarea</p>

		mijloacelor necesare sau, după caz, cu atragerea resurselor externe”.
Inspectoratul pentru Protecția Mediului (aviz nr. 670 din 14.05.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	În rubrica ”Denumirea ținte naționale ODD” din anexa la PHG, în textul din dreptul fiecărui număr de criteriu unde este inclus numărul ”2020”, acesta să fie substituit cu numărul ”2030”.	Se acceptă. Țintele au fost revizuite și reformulate.
Institutului de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor (aviz nr. 141 din 26.05.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La anexa proiectului:</i>	
	1. În ODD 2, ținta 2.5:	
	- crt.39, în denumirea indicatorului 2.5.1 sintagma ”asigurate în instalații de conservare” să fie substituită cu sintagma ”conservate <i>ex situ</i> , în <i>situ/on farm</i> ”	Se acceptă.
	- crt.40, în denumirea indicatorului 2.5.2 după sintagma ”Proporția de rase” să fie adăugata cuvintele ”și forme”	Se acceptă.
	- crt.40, la nivelul de dezagregare sintagma ”Specii rare” să fie suplinită cu cuvintele ”și locale”	Se acceptă.
	2. În ODD 5, ținta 5.a, crt.116, în denumirea indicatorului 5.a.1.a sintagma ”Ponderea populației agricole” să fie substituită cu sintagma ” <i>Ponderea populației din sectorul agrar</i> ”	Se acceptă. Indicatorului 5.a.1.a reformulat.
	3. În ODD 9, ținta 9.5:	
- la instituții responsabile de monitorizarea ODD să fie adăugat Ministerul Finanțelor	Se acceptă.	
- la Instituții responsabile de furnizarea datelor sau surse de date privind indicatorii ODD să fie adăugată Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare	Nu se acceptă.	

		Sursa indicatorilor de monitorizare a țintei 9.5 este cercetarea statistică privind activitatea de cercetare și dezvoltare, realizată de către BNS.
	4. În ODD 12, ținta 12.8 să suplinit cu crt.246 cu următorul conținut: <i>indicator nou: 12.8.2. Acțiuni de diseminare prin campanii de comunicare cuprinzătoare cu privire la dezvoltarea durabilă, Responsabil de monitorizare: Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului, Instituția producătoare: Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului, dezagregare: Total pe țară</i>	Nu se acceptă. La naționalizarea ODD, ca modalitate de implementare a țintei 12.8 s-a prevăzut introducerea în Planul de acțiuni al Strategiei de mediu după 2020 a unei campanii de comunicare cuprinzătoare cu privire la dezvoltarea durabilă. Aceasta nu a fost realizat. Respectiv, în lipsa intervenției pe subiect nu există temei pentru prevederea căruiva indicator de monitorizare.
	5. În ODD 15, crt. 276, ținta 15.9, indicatorul 15.9.1.1 să fie redat în următoarea redacție ”Realizarea indicatorilor relevanți ce derivă din Strategia de mediu pentru anii 2014-2023”	Se acceptă parțial. În indicatorul 15.9.1.1 sintagma “Strategiei privind diversitatea biologică a Republicii Moldova pentru anii 2015-2020” se substituie cu “Strategiei de mediu pentru anii 2014-2023”, ultima incluzând obiective privind biodiversitatea.
	6. Este necesară redactarea tehnică a anului de realizare 2030 în loc de 2020 ce ar reflecta adecvat Cadrul național de monitorizare a implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030, pentru următoarele ținte naționale: 2.5 (crt.39); 4b (crt.99); 6.6 (crt.136);7.2 (crt.142); 7.3 (crt.144); 8.6 (crt.157); 9.c (crt.190); 11.b (crt.228); 14.2 (crt.260); 14.4 (crt.261); 15.8 (crt.275); 15.9 (crt.276).	Se acceptă. Țintele au fost revizuite și reformulate.
Serviciul Hidrometeorologic de Stat (aviz nr. 02/569 din 31.05.2021)	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	1. La indicatorul național ODD 6.3.2.a., nr. crt.128 din proiectul Cadrului național de monitorizare a implementării Agendei de dezvoltare durabilă 2030, este necesar a se modifica instituția responsabilă de furnizarea informațiilor. Or, Serviciul Hidrometeorologic de Stat nu	Se acceptă. Responsabilul pentru indicatorul 6.3.2.a este Agenția de Mediu, conform avizului acesteia.

	<p>deține competența de analiză a parametrilor microbiologici ai apei, deoarece în anul 2018 Laboratorul de referință de mediu a fost transferat în componența Agenției de Mediu.</p>	
	<p>2. La indicatorul național ODD 6.4.2 nr. crt.133 din proiectul Cadrului național persistă riscul lipsei datelor privind ponderea apei captate. Date și informații complete va fi posibil de furnizat doar cu condiția consolidării capacităților Serviciului Hidrometeorologic de Stat de monitorizare și evaluare a resurselor acvatice. Pe lângă insuficiența echipamentelor de măsurare a debitelor, unul din impedimente constă în refuzul autorităților transnistrene de a permite accesul pe malul stâng al râului Nistru pentru efectuarea măsurătorilor de debit. Colaborarea în acest sens este defectuoasă și cu autoritățile ucrainene, care nu acceptă ieșirea pe malul opus pe segmentele frontierei cu Ucraina. În context, este necesar a se avea în vedere că indicatorul prevede elaborarea bilanțului apelor, activitate care nu este conformă competențelor Serviciului Hidrometeorologic de Stat. Aici Serviciul poate participa doar prin furnizarea de informație hidrologică.</p>	<p>Nu este o propunere/recomandare.</p> <p>Totodată, actul normativ prevede identificarea acțiunilor vizând producerea indicatorilor de monitorizare a ODD care lipsesc sau sunt parțial disponibili, sau cei care necesită ajustări (pct.6, subpunctul a), alineatul b) din proiectul HG), precum și estimarea și alocarea mijloacelor necesare sau, după caz, atragerea resurselor externe pentru aceste scopuri (pct.2, subpunctul 3)).</p>
	<p>3. La indicatorul național ODD 6.6.1 nr. crt.136, propunem a se exclude Serviciul Hidrometeorologic de Stat din lista instituțiilor responsabile de furnizarea datelor privind indicatorii ODD, deoarece în acest domeniu Serviciul nu are competențe, respectiv specialiști sau competențe legale de a colecta și prelucra această categorie de date. Totodată, modificările ecosistemelor acvatice stipulate în document pot fi de competențele instituțiilor de cercetare (Institutul de ecologie, Institutul de Zoologie).</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Serviciul Hidrometeorologic de Stat se exclude din lista instituțiilor responsabile de furnizarea datelor privind indicatorii ODD.</p> <p>Conform metadatelor globale, indicatorul este produs (inclusiv prin utilizarea datelor spațiale) de către UNEP și transmis către punctul focal național (a se identifica) din instituțiile din domeniu.</p>

	<p>4. La ținta națională 11.5, Până în 2030, reducerea pierderilor economice directe cauzate de dezastre, nr.crt. 215-219 sau obiectivul 11 Dezvoltarea orașelor și așezărilor umane pentru ca ele să fie sigure, reziliente și durabile, considerăm oportun a se insera un indicator/indicatori care să reflecte constituirea sau consolidarea capacităților de avertizare timpurie asupra riscurilor dezastrelor.</p> <p>Astfel, deși sunt frecvente dezastrele cauzate de factori naturali, indicatorii naționali nu reflecta activități necesare pentru a spori capacitatea de avertizare timpurie asupra riscurilor de acest gen (inclusiv monitorizarea schimbărilor climatice și a vremii).</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu au fost propuși indicatori noi relevanți țintei naționale 11.5 (care este despre pierderi economice), sau relevanți obiectivului 11.</p>
<p>Consiliul Național al Tineretului din Moldova (aviz nr. NAT 61 – 2021 din 28.05.2021)</p>	I. Obiecțiile	
	II. Propunerile (recomandările)	
	<i>La anexa proiectului Hotărârii:</i>	
	1. La ținta 1.3 (nr. crt. 5), propunem includerea indicatorilor care vor măsura nu doar proporția beneficiarilor de prestații sociale, ci și rata de creștere a prestațiilor sociale, întrucât ținta prevede un sistem ”adecvat” de protecție socială.	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Indicatorul propus necesită a fi definit mai clar, cu specificarea exactă a prestațiilor sociale pentru care se propune calcularea ratei de creștere, or există o multitudine de prestații, atât de asigurare, cât și de asistență socială, acordate lunar sau o singură dată.</p>
	2. La ținta 1.5 (nr. crt. 17), recomandăm includerea unui nou indicator: ”Rata persoanelor direct afectate în urma situațiilor excepționale care au primit suport din partea Guvernului”.	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Indicatorul propus necesită a fi definit mai clar, cu specificarea sursei care va furniza datele.</p>
3. La ținta 2.4 (nr. crt. 38), sugerăm adăugarea indicatorului ”Proporția subvențiilor în domeniul agriculturii durabile și ecologice”.	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La propunerea unui indicator nou pentru monitorizarea țintei ODD, urmează a fi consultată apriori și instituția/organizația responsabilă de producerea indicatorului respectiv.</p>	

	<p>4. La ținta 2.c (nr. crt. 44), propunem includerea indicatorului ”Numărul de plângeri /cazuri de încălcare a Legii cu privire la protecția concurenței pe sectorul agroalimentar”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>La propunerea unui indicator nou pentru monitorizarea țintei ODD, urmează a fi consultată apriori și instituția/organizația responsabilă de producerea indicatorului respectiv.</p>
	<p>5. La ținta 3.4.2 (nr. crt. 55), sugerăm includerea indicatorului ”Rata mortalității prin suicide la copii și tineri”</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Se include ca dezagregare la indicatorul 3.4.2. Rata mortalității prin suicid, la 100 000 populație.</p>
	<p>6. La ținta 3.7 (nr. crt. 60), propunem modificarea indicatorului 3.7.1. în: ”Ponderea femeilor și bărbaților de vârstă fertilă (15-49) informați cu privire la responsabilitățile familiale, sănătatea reproductivă și serviciile de asistență socială”. De asemenea, pot fi folosiți indicatorii de la nr. crt. 113. În redacția actuală, indicatorul este discriminatoriu față de femei și deviază de la înțelesul inițial al țintei ODD. Astfel, Statul pune indirect în seama femeii prevenirea avorturilor, a copiilor crescuți în situații precare și a bolilor cu transmitere sexuală, oferindu-i ca soluție evidentă utilizarea ”metodelor moderne de contracepție”. Utilizarea metodelor de contracepție este o alegere ce ține de considerațiile etice și religioase ale fiecărui individ în parte și nicidecum nu poate fi promovată ca o soluție universală de către Stat, mai ales în rândul minorilor. În viziunea noastră, rolul Statului este de a promova atitudini sănătoase și responsabile, a respectului între bărbat și femeie, în spiritul demnității fiecărui individ și apărarea dreptului la viață a fiecărui copil.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Indicatorul 3.7.1 este indicator recomandat la nivel global și nu poate fi modificat deoarece a fost naționalizat de către autoritățile naționale, precum și din considerente de comparabilitate internațională.</p> <p>La nivel național pot fi utilizați adițional și alți indicatori, în condițiile în care aceștia dispun de metodologie solidă și sursă clară și durabilă de producere.</p> <p>În conformitate cu metadatele globale pentru acest indicator (https://unstats.un.org/sdgs/indicators/indicators-list), Indicatorul 3.7.1 se referă la planificare familială satisfăcută cu metode moderne de contracepție și este util în evaluarea gradului de acoperire cu programe și servicii de planificare familială. Accesul și utilizarea unui sistem eficient cu mijloace de prevenire a sarcinii ajută femeile și partenerii lor să își exercite drepturile de a decide în mod liber și responsabil numărul copiilor lor având informații, educație și mijloace să o facă. Indicatorul privind satisfacerea cererii de planificare familială cu metode moderne este important pentru analiza sănătății mamei și copilului prin prevenirea</p>

		sarcinilor nedorite și a sarcinilor care prezintă un risc mai mare din punct de vedere obstetrical.
	<p>7. La ținta 3.8 (nr. crt. 62), sugerăm adăugarea următorilor indicatori: ”Ponderea persoanelor care au beneficiat de medicamente compensate”, ”Ponderea serviciilor medicale acoperite de asigurarea obligatorie de asistență medicală”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Ținta 3.8 conține un indicator cu privire la medicamentele compensate completat de către Compania Națională de Asigurări în Medicină având următoarea redacție: “3.8.1.1 Ponderea populației care a beneficiat de medicamente esențiale naționale compensate din fondurile de asigurări obligatorii de asistență medicală”.</p> <p>Indicatorul “<i>Ponderea serviciilor medicale acoperite de asigurarea obligatorie de asistență medicală</i>”, pentru a fi inclus în lista indicatorilor, trebuie să fie măsurabil și produs de o anumită instituție, or există o multitudine de servicii medicale acordate populației, iar în Republica Moldova nu există un nomenclator al tuturor serviciilor medicale pentru fi posibil de a calcula ponderea celor acoperite de asigurarea obligatorie de asistență medicală.</p>
	<p>8. La ținta 4.1, (nr. crt. 78), recomandăm adăugarea următorului indicator: ”Rata de încadrare în învățământul primar și gimnazial”. În anul școlar 2018-2019, în Moldova, 10% dintre copiii de vârstă școlară primară și 15% dintre copiii de vârstă școlară gimnazială nu mergeau la școală.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Indicatorul propus nu este relevant pentru monitorizarea țintei 4.1, care se referă la finalizarea studiilor, dar nu la cuprindere.</p>

		<p>Totodată, s-a considerat relevant de a adăuga indicatorul 4.1.2.2. <i>Rata brută de admisie în ultimul an de studiu al învățământului gimnazial</i>, similar cu 4.1.2.1. <i>Rata brută de admisie în ultimul an de studiu al învățământului primar</i> – pentru a acoperi ambele nivele de educație care fac obiect al țintei 4.1.</p> <p>Indicatorii adăugați sunt recomandați de UNESCO pentru monitorizarea țintei ODD 4.1 (Gross intake ratio to the last grade (primary education, lower secondary education, http://uis.unesco.org/en/glossary-term/gross-intake-ratio-last-grade-primary-education-lower-secondary-education)).</p>
	<p>9. La ținta 4.3 (nr. crt. 84), sugerăm adăugarea următorilor indicatori: ”Rata de absolvire în clasele gimnaziale și clasele de liceu”, ”Rata tinerilor care au beneficiat de burse în învățământul superior pe criterii sociale”, ”Rata de înrolare în învățământul profesional tehnic și superior”.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Cu referire la primul indicator propus, acesta se consideră irelevant pentru monitorizarea țintei 4.3 care se referă la înrolarea în învățământul profesional tehnic și superior.</p> <p>Al doilea indicator propus nu se acceptă deoarece nu este în corespundere cu indicatorii ODD la nivel global (adăugarea de indicatori noi are impact asupra extinderii listei de indicatori ODD). Acesta poate fi propus pentru monitorizarea accesului la educație în strategiile naționale, odată ce va fi clară sursa acestor date și metodologia de calculare.</p> <p>În locul celui de-al 3-lea indicator propus, a fost adăugat indicatorul 4.3.1.1. <i>Rata brută de cuprindere în învățământul terțiar</i>, disponibil în statisticile naționale.</p> <p>La fel, este de menționat că, indicatorii pentru comparație internațională trebuie calculați pe niveluri educaționale conform ISCED 2011.</p>

	<p>10. La ținta 4.4 (nr. crt. 85), sugerăm adăugarea următorilor indicatori: ”Rata șomerilor cu studii superioare”, ”Rata instituțiilor de învățământ superioare acreditate de către ANACEC”, ”Diversitatea formelor de cooperare între universități și companii”. La moment, cca 50% din companii cooperează cu universitățile, însă în majoritatea cazurilor această cooperare este doar sub formă de stagii.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Primul indicator propus deja există la ținta 8.5. La indicatorul 8.5.2 <i>Rata șomajului, dezagregată pe sexe, grupe de vârstă și dizabilitate</i> se acceptă adăugarea dezagregării pe nivele de instruire.</p> <p>Indicatorii doi și trei propuși nu se acceptă nefiind relevanți pentru monitorizarea țintei, care se referă la persoane nu la instituții.</p>
	<p>11. La ținta 4.a (nr. crt. 92) propunem completarea indicatorului 4.a.1.b. cu sintagma ”internet de calitate” și includerea următorului indicator: ”Ponderea instituțiilor de învățământ care dispun de mediatice digitale pentru împrumutarea tehnicii de calcul și altor echipamente necesare elevilor ce nu dispun de acestea”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Cu referire la sintagma propusă pentru completarea indicatorului 4.a.1.b.: nu există o metodologie pentru a evalua internetul de calitate.</p> <p>Al doilea indicator nu corespunde cu conceptul țintei la nivel global care urmărește facilitarea accesului în școli la serviciile și facilitățile de bază cheie necesare pentru a asigura un mediu de învățare sigur și eficient pentru toți elevii.</p> <p>Totodată, conform specialiștilor Ministerului Educației și Cercetării, practici de împrumutare a echipamentelor digitale nu sunt cunoscute și, respectiv, nu se colectează date în acest sens.</p>
	<p>12. La ținta 4.c (nr. crt. 100), sugerăm adăugarea indicatorului: ”Ponderea cadrelor didactice din învățământul general care au beneficiat de programele de formare a cadrelor în cadrul programelor de cooperare internațională”.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Indicatorul propus nu se acceptă deoarece nu este în corespundere cu indicatorii ODD la nivel global (adăugarea de indicatori noi are impact asupra extinderii listei de indicatori ODD).</p> <p>În prezent, conform specialiștilor Ministerului Educației și Cercetării, nu sunt careva obiective naționale/sectoriale definite în politici pentru sporirea</p>

		formării profesionale a cadrelor didactice prin programe de cooperare internațională.				
	13. La ținta 8.b (nr. crt. 169), sugerăm completarea indicatorului 8.b.1 cu sintagma ”până la sfârșitul anului 2022” și adăugarea indicatorului ”Implementarea a cel puțin 80% din Planul de acțiuni al Strategiei până în anul 2030”	Se acceptă parțial. Ținta 8.b a fost reformulată în manieră să ancoreze în timp acțiunea ce vizează dezvoltarea/elaborarea documentului de politici publice pentru ocuparea tinerilor în conformitate cu Pactul Global pentru Locuri de Muncă. În același timp, se consideră inoportună stabilirea ca un plan de acțiuni să fie nu fie implementat integral.				
Instituția Publică Parcul Național ”Orhei” (aviz nr. PNO 01/01-36 din 13.05.2021)	I. Obiecțiile					.
	II. Propunerile (recomandările)					
	Anexa la Hotărârea Guvernului <i>Cadrul Național de Monitorizare a Implementării Agendei de Dezvoltare Durabilă 2030</i> se va completa cu următoarele rubrici:					
	1. La ODD 6: Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și a salubrității pentru toți					Nu se acceptă. Propunerile înaintate reprezintă acțiuni ce trebuie realizate, nu indicatori statistici. Acestea sunt relevante pentru strategiile și planurile de acțiuni pe domeniile respective.
	Nr. crt	Denumire ținte naționale ODD	Instituții responsabile	Denumire indicatori naționali ODD	Instituții responsabile de furnizarea de date	Nivelul de dezagregare recomandat de ONU
6.7	Până în 2030, protejarea și restabilirea calității solurilor la toate nivelurile	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului Ministerul Finanțelor	6.7.1.Efectuarea unui studiu privind gradul de contaminare a solurilor 6.7.2. Identificarea soluțiilor privind	Agencia de Mediu Agencia pentru Geologie și Resurse Minerale Ministerul Agriculturii Dezvoltării	Total pe țară, Calitatea solurilor, Cantitatea produselor chimice utilizate, Calitatea solurile legate de utilizarea produselor chimice,	

		Ministrul Economiei și Infrastructurii	<p>diminuarea gradului de contaminare a solurilor</p> <p>6.7.3. Acordarea subvențiilor financiare proprietarilor de terenuri privind neutilizarea produselor chimice care sunt toxice sau periculoase pentru om și pentru alte organisme vii</p> <p>6.7.4. Modificarea procentuală a calității solului</p>	Regionale și Mediului Ministerul Finanțelor		
2. La ODD 15: Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate						
	15.10 Până în 2030, Instituționalizarea ariilor naturale protejate de stat și implementar	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului	<p>15.10.1. Ajustării de legislație</p> <p>15.10.2. Fortificarea și consolidarea cadrului instituțional și</p>	Ministerul Agriculturii Dezvoltării Regionale și Mediului Ministerul Finanțelor	Arii naturale protejate de stat instituționalizate total pe țară. Agenți Economici cu activitate și produse Ecologice	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerile înaintate reprezintă acțiuni ce trebuie realizate, nu indicatori statistici.</p> <p>Acestea sunt relevante pentru strategiile și planurile de acțiuni pe domeniile respective.</p>

	ea Economiei Verzi în aria ariilor naturale protejate de stat	Ministerul Finanțelor Ministrul Economiei și Infrastructurii	tehnic în domeniul ariilor protejate de stat 15.10.3. Încurajarea Economiei Verzi în aria ariilor naturale protejate de stat prin oferirea de subvenții și asistența necesară	Ministrul Economiei și Infrastructurii		
	15.11. Până în 2030, obținerea Diplomei Europene a Parcurilor de către Parcul Național "Orhei"	Ministerul Agriculturii, Dez voltării Regionale și Mediului Ministerul Finanțelor Ministerul Economiei și Infrastructurii Instituția Publică Parcul Național "Orhei"	15.11.1. Elaborarea unui Plan de Management adaptat la cerințele UE 15.11.2. Mobilizarea și creșterea substanțială a resurselor financiare din toate sursele pentru utilizarea acestora pentru acțiunile care impun obținerea Diplomei Europene a Parcurilor	Ministerul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului Ministerul Finanțelor Instituția Publică Parcul Național "Orhei"	Crearea Parcului Național "Orhei" un model de Parc Natural pentru întreaga țară cât și regional.	Nu se acceptă. Propunerile înaintate reprezintă acțiuni ce trebuie realizate, nu indicatori statistici. Acestea sunt relevante pentru strategiile și planurile de acțiuni pe domeniile respective.

				15.11.3. Crearea infrastructu rii și atragera investițiilor necesare activității Parcului Național "Orhei" 15.11.4. Promovarea corectă și echitabilă a beneficiilor care rezultă din obținerea Diplomei Europene			
Coaliția "Vocea Romilor" din Republica Moldova (aviz nr. 3 din 28.05. 2021)	I. Obiecțiile						
	II. Propunerile (recomandările)						
	<i>La anexa proiectului:</i>						
	1. Includerea în <i>cadrul național de monitorizare a implementării agendei de dezvoltare durabilă 2030</i> , la capitolul indicatori de măsurare pentru toate acțiunile, <i>grupul roma</i> , din cauza că el este abordat în Strategie ca grup separat.						Se acceptă. Dezagregarea pe etnii se regăsește deja în indicatorii cadrului național de monitorizare a implementării agendei de dezvoltare durabilă 2030, în funcție de disponibilitatea dezagregării respective la nivel național. Totodată, actul normativ prevede identificarea acțiunilor vizând producerea indicatorilor de monitorizare a ODD care lipsesc sau sunt parțial disponibili (inclusiv dezagregări lipsă), sau cei care necesită ajustări (pct.6, subpunctul 1), alineatul b). din proiectul HG) și producerea acestora (pct.2, subpunctul 3).

	<p>2. La capitolul instituții responsabile de monitorizarea și evaluarea realizării țintelor de inclus și Societatea Civilă Romă, mediatorii comunitari, pentru o evaluare eficientă.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prin Hotărâre de Guvern nu pot fi instituite careva obligații față de organizațiile/entitățile ce nu se află în subordinea Guvernului. Cu toate acestea organizațiile non-guvernamentale care reprezintă populația romă, precum și alte organizații ale societății civile pot participa activ la monitorizarea și evaluarea implementării politicilor Guvernului, opiniile/rapoartele obiective urmare a acestor evaluări independente sau alternative fiind transmise entităților guvernamentale și/sau făcute publice.</p>
--	---	--

Director general al Biroului Național de Statistică

Oleg CARA